ИНСОНГА НАФ КЕЛТИРИШ — ОЛИЙ БАХТ
OʻZBEKISTON KASABA UYUSHMALARI FEDERATSIYASI
FEDERATION OF TRADE UNIONS OF UZBEKISTAN

ИШОНЧ

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ ГАЗЕТАСИ

28 май, пайшанба 1998 йил №62 (564)

Сешанба, пайшанба ва шанба кунлари чиқади

УШБУ СОНДА:
2-бетда
УЗУН АРҚОН ТОРТИЛГАНДА...
3-бетда
ЯХШИ ОДАТ— ФАЗИЛАТ
4-бетда
ЭЗГУЛИК МАҲАЛЛАДАН БОШЛАНАДИ

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг

ҚАРОРИ

Ўзбекистон Республикаси паспорт режимини кучайтиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўзбекистон Республикаси паспорт тизими тўғрисидаги Низом»ни амалга киритиш ҳақида» 1994 йил 23 декабрдаги Фармони ва шу асосда чиқарилган Ҳукумат қарорларининг ижросини текшириш бу борада жойларда ҳокимликлар ва бевосита масъул бўлган мутасадди идоралар фаолиятида жиддий нуқсонларга йўл қўйилаётганлигини кўрсатди.

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, Тошкент шаҳри ва вилоятлар ҳокимликларининг масъулиятсизлиги оқибатида, бир қатор шаҳар ва туманларда паспортларни бериш ва алмаштириш ишларини амалга оширувчи комиссиялар деярли фаолият кўрсатмаган.

Сурхондарё, Қашқадарё вилоятларида аҳолига паспорт топшириш кўрсаткичларини кўпайтириб кўрсатиш, Тошкент шаҳри, Бухоро, Жиззах, Навоий, Наманган, Самарқанд ва Сирдарё вилоятларида ички ишлар идораларининг ходимлари томонидан қонунсиз равишда паспорт бериш ҳолатлари ўрин олган.

Жойларда паспорт режимини таъминлаш ҳамда хорижий фуқароларнинг Ўзбекистонга келиши, яшаши ва чиқиб кетиши ҳақидаги қонунларга риоя этилиши етарли даражада ташкил этилмаган.

Солиқ ва молия идоралари паспортлар ва маъмурий жарималардан давлат бюджетига тушадиган маблағлар юзасидан назорат олиб бормаган.

Республикада паспорт ислоҳотини амалга оширишни жадаллаштириш мақсадида, ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИ ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши раиси, Тошкент шаҳар ва вилоятлар ҳокимларига аниқланган камчиликларни бартараф этиш, масъулиятсизликка йўл қўйган мансабдор шахсларга нисбатан кескин чоралар кўриш, паспортларни бериш ва алмаштириш ишларини амалга оширувчи комиссияларнинг фаолиятини жадаллаштириш мақсадида паспорт тизимларининг моддий-техник таъминот даражасини яхшилаш чораларини кўриш топширилсин.

2. Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги /З.Алматов/ икки ҳафта муддатда Республика худудида паспорт режимини такомиллаштириш бўйича қўшимча тадбирлар ишлаб чиқсин, мансабини суиистеъмол қилган ходимларнинг жавобгарлигини ҳал этиб, паспорт тизими ходимлари орасида интизом ва қонунчиликка риоя қилишни мустаҳкамлаш юзасидан чоралар белгиласин.

3. Ўзбекистон Республикаси Прокуратурасига /Б.Мустафоев/ паспорт ислоҳотини амалга ошириш устидан назоратни янада кучайтириш, бу соҳада қонунбузарликка йўл қўйган мансабдор шахсларга нисбатан жиноий жавобгарликкача бўлган қатъий чоралар кўриш топширилсин.

4. Республика Давлат Солиқ қўмитаси /В.Беганов/ ва Молия вазирлиги /Ж.Сайфиддинов/ паспортлардан тушадиган тўловлар ҳамда маъмурий жарималарнинг тўла миқдорда ва ўз вақтида давлат бюджетига тушиши юзасидан назорат ўрнатсинлар.

5. Мазкур қарорнинг ижроси устидан назорат Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири Ў.Султонов зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси И.КАРИМОВ

Тошкент шаҳри, 1998 йил 27 май.

Поп туманидаги Отабек Фаёзов бошлиқ «Тулпор» фермер-хўжалигида 870 бош қорамол, 15 бош от ва бошқа чорва моллари парваришланмоқда. Ҳар бир қорамолнинг вазни кунига 500 граммдан семиртиришга эришилмоқда. Хўжалик бу йил 45 тонна гўшт тайёрлашни режалаштирган. Саховатли фермер байрам кунларида аҳолига бозор нархидан 40 фоизга камайтирилган анча арзон нархда гўшт маҳсулотлари сотиб, савобли ишга қўл урди. Хўжалик ўзининг 230 гектар ер майдонида озуқабоп экинлар экиб, ўз чорваси учун етарли ем-хашак етиштиради. Чорва маҳсулотларини мўл-кўл етиштириб, эл дастурхони тўкинлигига ҳисса қўшиш Отабекнинг эзгу ниятидир. Отаси Алижон ака ўзининг ўгитлари, қимматли маслаҳатлари билан Отабекка ҳамиша мададкор бўлаётир.

Суратда: Отабек ФАЁЗОВ.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

Маънавият байрамлари

Мамлакатимизда маданият ва санъат намояндалари иштирокида ўзига хос маънавият байрамлари бўлиб ўтди.Фарғона вилоятидан бошланган бу тадбир Самарқанд, Навоий, Бухоро, Сурхондарё, Қашқадарё вилоятларида давом этди.

Самарқанд, Навоий ва Бухоро вилоятларига ташриф буюрган «Ўзбекистон овози» - «Голос Узбекистана» газеталарининг бош муҳаррири, Олий Мажлис депутати, шоир Азим Суюн, шоирлар Турсуной Содиқова, Усмон Азим, таниқли артистлар Лутфулла Саъдуллаев, Гулчеҳра Саъдуллаева, Эркин Комилов, Ёдгор Саъдиев, хушовоз хонанда Азим Муллахонов маҳалла ва гузарларда қизиқарли учрашувлар ўтказдилар. Зеро, маҳалла чинакам тарбия ўчоғи, ёшларни ҳаётга тайёрлаш мактаби, жамиятнинг муҳим таркибий қисмидир.

Ана шундай байрамлар Сурхондарё ва Қашқадарё вилоятларида ҳам бўлди. Уларда Ўзбекистон Миллий тикланиш партиясининг раиси, «Миллий тикланиш» газетасининг бош муҳаррири, Олий Мажлис депутати, адабиётшунос Иброҳим Ғафуров, Ёзувчилар уюшмаси раисининг ўринбосари Муҳаммад Юсуф, санъаткорлар - Ёқуб Аҳмедов, Теша Мўминов, хонандалар Нуриддин Ҳайдаров, Гулбаҳор Сулаймонова ва бошқалар қатнашди. Учрашувлар давомида истиқлолимиз ва истиқболимиз ҳақида, маънавият ва маданиятни юксалтириш, фарзандларимизни тарбиялаш ишларини яхшилаш юзасидан фикр-мулоҳазалар, истак ва таклифлар билдирилди.

/ЎзА/

Конституциявий судларнинг халқаро семинари

Иқтисодий Ҳамкорлик ва тараққиёт ташкилоти Истанбул шаҳрида демократик ўзгаришлар йўлига ўтган Европа ва Осиё мамлакатлари Конституциявий судлари вакиллари учун семинар ўтказди. Унда ўндан ортиқ мамлакат Конституциявий судларининг вакиллари, шу мамлакатларнинг конституциявий ҳуқуқ бўйича етакчи мутахассис олимлари, шунингдек, бошқа айрим ташкилотларнинг намояндалари иштирок этди.

Семинарда Конституциявий судларнинг ҳуқуқ устуворлигини таъминлашдаги ўрни, иқтисодий ўзгаришлар даврида конституциявий ҳуқуқшуносликни ривожлантириш, Конституциявий суд билан қонун чиқарувчи ва ижроия ҳокимияти органлари ўртасидаги муносабатларни, Конституциявий суд билан умумий судлар ўртасидаги муносабатларни такомиллаштириш, Конституциявий суднинг фуқароларнинг шахсий ҳуқуқларини ҳимоя қилиши, шунингдек, бошқа муаммолар муҳокама этилди.

Семинар иштирокчилари бу анжумандаги тажриба алмашиш Конституциявий судлар томонидан инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилишда, бу мамлакатларда демократияни ривожлантириш ва Конституциявий судлар фаолиятини такомиллаштиришда ижобий натижа беради, деган якдил фикрни изҳор этдилар.

/ЎзА/

Лауреатлик муборак!

ТАНЛОВ ҒОЛИБЛАРИ АНИҚЛАНДИ

Аввал хабар бериб ўтганимиздек, кеча Ҳамза номидаги академик Давлат театрида Ўзбекистон касаба уюшмалари мукофоти лауреати кўрик танловининг якунловчи босқичи бўлиб ўтди. Танлов қатнашчиларининг юзларида ҳаяжон. Чунки танловда қатнашган 18 та жамоа дасталари ҳамда яккахон иштирокчиларининг бари мазкур танловга сидқидилдан тайёргарлик кўришгани сезилиб турарди.

Ниҳоят, Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси кенгаши раисининг ўринбосари О. Муҳиддинова лауреатларни нишонлаш кечасини кириш сўзи билан очди.

- Ўзбекистон касаба уюшмалари мукофоти лауреати кўрик танловини ўтказиш анъанага айланиб бормоқда, - деди ўз сўзида О. Муҳиддинова. Мазкур танловнинг оила йилида ўтказилаётганлиги ҳам рамзий маънога эга. Чунки қўшиқ санъатга иштиёқманд элимизнинг барча оиласига кириб борсин.

Шундан сўнг лауреатларни табриклаш маросими бошланди. Лауреатлик нишонлари тасвирий санъат бўйича темир йўлчилар маданият саройининг тўгарак раҳбари Владимир Луневга, ашула ва рақс жанри бўйича Самарқанд тумани марказий шифохонасининг «Шифокор» ҳаваскорлик жамоасига, Вокал чолғу жанри бўйича Тошкент вилояти, «Ўзбекнаво» бирлашмасининг «Сарбон» дастасига яккахон қўшиқчилик бўйича Бухоро вилояти шифохонаси ҳамшираси Орзигул Камоловага, хор жанри бўйича Навоий вилоятидаги Фарҳод маданият саройининг «Ивушка» ҳалқ жамоасига, Хореография жанри бўйича Хоразм вилояти болалар ва ўсмирлар ижодиёт марказининг «Мерос» дастасига, Театр жанри бўйича «Ўзэлектроаппарат» очиқ турдаги акционерлик жамиятининг халқ драма театри жамоасига насиб этди. Шунингдек, кўрик танлов жюрисининг қарорига кўра Азамат Отажонов юксак ижрочилик маҳорати учун қимматбаҳо совринга сазовор бўлди.Ғолиб санъат дасталари 30, яккахон ижрочилар эса 20 баравар энг кам иш ҳақи миқдорида пул мукофоти ҳамда диплом, кўкрак нишони билан тақдирланишди. Ўзбекистон касаба уюшмалари мукофоти лауреатларининг илтимослари эътиборга олиниб, пул мукофотларини уларнинг шахсий ҳисоб рақамларига ўтказишга қарор қилинди. Дипломлар, кўкрак нишонлари ҳамда пул мукофотлари қимматбаҳо совғалар ўтирганларнинг гулдирос қарсаклари остида ғолибларга топширилди.

Сўнгра Ўзбекистон касаба уюшмалари мукофотининг лауреатлари иштирокида катта концерт намойиш этилди.

Неъмат РАФИҚОВ.

Ёзги болаларни соғломлаштириш оромгоҳлари мавсумга шайми?

ЭНГ КАМ МИҚДОРГА КАМАЙТИРИЛДИ

Ёзнинг жазирама иссиқ кунларида шаҳардан ташқарида, тоғ бағрида, денгиз яқинида, табиатнинг гўзал гўшаларида жойлашган болаларни соғломлаштириш оромгоҳларида дам олишга нима етсин. Ҳа, ҳозирда республика касаба уюшмалари болаларни соғломлаштириш оромгоҳларини мавсумга тўла-тўкис таёрлаш борасида катта сафарбарлик ишларини олиб бормоқда.

Куни кеча болаларни соғломлаштириш оромгоҳларининг мавсумга тайёргарлиги юзасидан Бўстонлиқ туманида жойлашган бир қатор дам олиш масканларида бўлдик.

Чирчиқ қурилиш материаллари ва конструкциялари ҳиссадорлик жамиятига қарашли «Гўзал» болаларни соғломлаштириш оромгоҳи туманнинг жанубий томон тоғ этаклари қисмида жойлашган. Уни «Кичкина Кисловодск» деб ҳам аташади. У тоғ этагининг баланд-паст қиялигида қад кўтарган. Оромгоҳга кираверишингиз билан ажойиб табиат ва бинолар ансамбли кишини ўзига ром этади. Оромгоҳ ўртасидаги машина сиғадиган энли йўлдан борар экансиз, чап томонда 165 ўринли ошхонага кўзингиз тушади. Уни ён томонларини улкан дарахтлар қуршаб олган. Олдида манзарали ишланган фаввора иссиқ кунларда ҳам бу ерда салқин ҳавони мўътадил қилиб туради. Ошхона жарликка энлаб тушган. Бу ердан тоғлар, ўнгирлар, дарахтзорлар, чайқалиб оқаётган сой бор гўзаллиги билан намоён. Бетон тўшалган хиёбондан давом этамиз. Конуссифат манзарали кесилган кўм-кўк арчалар йўлнинг икки четида посбонлардек узоқларгача чўзилиб кетган. Ора-орада турна қанотлари каби кенг ёйилган ел арча дарахтлари бу гўзалликка яна ҳам чирой ва латофат бахш этади. Йўлнинг икки четида гиламсифат қилиб экилган гуллар қийғос очилиб ётибди. Гўёки бу ерга қиш келмаган, баҳор умрини сақлаган.

Бироз ажабланганимизни сезган корхона касаба уюшма қўмитасининг раиси Жўрабой Сафаев изоҳ берди:

- Бу гиламгуллар корхонамиздаги мухтасаргина иқлим хонамизда кўчат қилиб тайёрланган. Яқинда уларни келтириб ўтказдик. Ҳозир ҳар куни 30-40 киши оромгоҳни мавсумга тайёрлаш ишида қатнашмоқда.

Бетон йўлдан борар эканмиз зиналар пастга ва юқорига ўрлаб кетади. Улар орқали ётоқхоналарга, тўгарак хоналарига, оммавий ўйин жойларига ўтиб борилади. Биз уч босқичли зинапоядан биринчи учраган ётоқхонага кўтариламиз. Бу уй мўъжазгина йўлак ва икки хонадан иборат. Шинам хоналар таъмирланган, жойлар солинган. Болаларни қабул қилишга тайёр. У ердан чиқиб яна бир бинога ўтамиз. У тўгараклар бўлинмаси экан. Унинг таги эса ажойиб суҳбатхона, тоғдаги ғор шаклида бўлиб тошлар билан бунёд этилган. «Ғор»нинг ўртасидан булоқ оқиб туради. Суҳбатхона доимо салқин, чиройли тоғ манзараси. Бу ер ёшларни чорловчи ажойиб масканлардан бирига айланган.

Турли баландликларда жойлашган бинолар оралаб яна ўртадаги гўзал хиёбонга тушамиз. У ердан пастдаги ётоқхоналар ва бошқа биноларга яна зина йўллар кетади. Яна бир жойдан 147 зина босиб мажнунтоллар бағрида жойлашган катта ва кичик ёшдаги болалар учун мўлжалланган икки чўмилиш ҳавзасига тушиш мумкин. Хиёбондан тўғри давом этсангиз у тантаналар ўтказилувчи безанган майдон ва спорт майдончасига етаклайди.

«Гўзал» оромгоҳида болаларни ёзги дам олишларига ҳамма шароитлар деярли тахт қилиб қўйилган.

Навбатда Чорвоқ денгизи яққол кўриниб турувчи тоғ тепасида жойлашган. «Алгоритм» ҳиссадорлик жамиятига қарашли «Эльбрус» болаларни соғломлаштириш оромгоҳига йўл олдик. Бу оромгоҳ энг йирик болалар дам олиш масканларидан биридир. Дам олиш масканида ўғил-қизларнинг кўнгилли ҳордиқ чиқаришлари учун ҳамма шарт-шароит муҳайё қилинмоқда. Бу ерда кабель телевидениеси ўрнатилган. Турли хил тўгараклар учун хоналар ажратилган спортнинг жуда кўп турлари билан шуғулланиш учун шароитлар яратилган. Спорт жиҳозлари сотиб олинган. Спартакиадалар ўтказиш анъана тусига айланган.

(Давоми 2-бетда)

АҚЛ-ИДРОК ТАНТАНА ҚИЛСИН

Ҳиндистоннинг ядровий синовлари ҳамон дунё оммавий ахборот воситалари, таниқли давлат ва сиёсат арбоблари, оддий кишилар томонидан қаттиқ қораланмоқда. Хўш, Ҳиндистоннинг ён қўшниси бўлган Покистоннинг бу воқеага муносабати қандай? Биз бу борада Покистон Ислом Республикасининг Ўзбекистондаги элчихонаси мувaққат ишлар вакили жаноб Аёз Муҳаммадхон билан суҳбатлашдик.

— Жаноб Муҳаммадхон, Ҳиндистондаги ядро қуроли синовлари минтақа барқарорлигига туғдирган хавф-хатар ҳақида ўз фикрингизни билдирсангиз.

— Дарҳақиқат, 11—13 май кунлари ён қўшнимиз Ҳиндистон беш маротаба ер ости ядро синовларини ўтказди. Бу эса минтақадаги кучлар мувозанатини бутунлай ўзгартириб юборди. Натижада Ҳиндистоннинг ядро қуролига эга бўлиши Осиё минтақасидаги давлатлар, хусусан Покистон давлати хавфсизлигига жуда катта рахна солди. Шу кеча-кундузда Покистон Бош вазири ва ҳукумати мамлакатимиз хавфсизлигини таъминлаш ҳақида тинимсиз бош қотирмоқда. Покистон шошма-шошарлик билан ҳаракат қилмоқчи эмас. Ҳозиргача ҳам Покистон тарафидан ҳеч қандай кескин чоралар кўрилгани йўқ. Покистон юзага келган мушкул вазиятдан, хавф-хатардан форив бўлишнинг ижобий йўлларини изламоқда. Давлатимиз қандай ҳаракат қилмасин, бу ҳаракат фақат Покистон халқининг хоҳиш-иродаси билан бўлади. Биз доимо ақл-идрок билан иш кўришга интиламиз. Зеро, дунё тинчлиги ва инсоният ҳаёти ҳақида гап борганида фақат ақл-идрок ва вазминлик билан хатти-ҳаракат қилмоқ жоиз.

— Жаноб Муҳаммадхон, шу фикрингизга қўшилиб, бир нарсани қайд этиш керакки, Ўзбекистон ҳукумати ҳам жаҳонда тинчлик ғоялари тантана қилиши, ядросиз ҳаёт сари бориш йўлида ҳаракат қилмоқда. Покистоннинг бу борадаги қарашлари қандай?

— Покистон азалдан Жанубий Осиё минтақасида ядро қуроллари ва умуман, оммавий қирғин воситалари тарқатилишига қарши бўлиб келади. Покистон ҳам худди Ўзбекистон каби ядро қуролларини тарқатмаслик, минтақада хавфсизлик ва барқарорликни мустаҳкамлаш тарафдоридир. Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг олиб бораётган ташқи сиёсатига назар ташлар эканмиз, бу сиёсат жаҳондаги барча давлатлар билан фақат дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлашга қаратилганидан жуда хурсанд бўламиз. Ислом Каримов барча нуфузли халқаро ташкилотларда, халқаро анжуманларда сўзлаган нутқларида дунёвий тинчликка минтақавий хавфсизлик орқали етишиш мумкинлигини таъкидлайди. Покистон Ўзбекистон раҳбариятининг дунёда тинчлик ва барқарорликни мустаҳкамлаш борасидаги конструктив таклифларини доимо қўллаб-қувватлайди.

Халқаро ҳаёт

— Шу ўринда, мамлакатимиз раҳбариятининг Марказий Осиёни ядро қуролидан холи ҳудудга айлантириш борасидаги ташаббуслари ҳақидаги фикрингизни ҳам билмоқчи эдик.

— Ўзбекистоннинг Осиёда ядро қуроллари тарқатилишига чек қўйиш бобидаги ташаббусларини биз юксак баҳолаймиз. Худди шу каби, Ўзбекистон ташаббуси билан Марказий Осиёни ядро қуролидан холи ҳудудга айлантирилишига ҳам Покистон жуда юқори баҳо беради. Ўтган йилнинг сентябрь ойида Тошкентда шу мавзуга бағишланган йирик халқаро анжуман бўлиб ўтди. Дунё жамоатчилиги мазкур анжуманнинг нақадар долзарб эканлигини якдиллик билан эътироф этди. Кўплаб давлатлар Марказий Осиёни ядро қуролидан холи ҳудуд деб эълон қилиш ташаббусини қизғин қўллаб-қуватладилар. Табиийки, Покистон ҳам Ўзбекистоннинг бу борадаги сиёсатини ва аниқ, жўяли ташаббусларини ҳар томонлама маъқуллайди. Мен Президент Ислом Каримовнинг «Ўзбекистон 21 аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари» номли китобини синчиклаб ўрганганман. Мазкур китобда 21 аср бўсағасида инсоният ҳаётига хавф солиб турган омилларга, айниқса, ядро қуроллари тарқатилишига чек қўйилгандагина олам тараққий этиши мумкинлиги қайд этилган. Ана шу фикрга қўшилган ҳолда, оламда инсоннинг ақл-идроки ҳамиша устун бўлиши кераклигини таъкидлайман.

Хайрулло НУРИДДИНОВ суҳбатлашди.

ЕТТИ ИҚЛИМ НАФАСИ

ЖИДДИЙ ХАВОТИР

Америка Қўшма Штатлари Грузия ва Абхазия ҳарбий гуруҳлари ўртасидаги тўқнашувларнинг кучайиб бораётганини кескин қоралади. 20 май куни Абхазиянинг Гали туманида бошланган қуролли тўқнашувлар ҳамон давом этмоқда. Грузинлар ва абхазлар томонидан кўп кишилар ҳалок бўлган. Шу боис Америка Қўшма Штатлари маъмурияти у ердаги вазиятнинг мураккаблашиб кетаётганидан хавотирга тушмоқда. АҚШ раҳбарияти қуролли тўқнашувлар содир бўлаётган ҳудудга Бирлашган Миллатлар Ташкилоти кузатувчиларининг юборилишини таклиф этди.

ТУРКИЯДА АТОМ БОМБАСИ ЙЎҚ

Туркиянинг ядро қуроли ишлаб чиқариш нияти йўқ. Бу ҳақда Туркия ташқи ишлар вазирлиги баёнот берган. Сўнгги вақтда оммавий ахборот воситаларида Анқара ядро қуроли ишлаб чиқармоқда, деган хабарлар тарқатилган эди. Туркия ташқи ишлар вазирлиги ўз баёнотида бу хабарларни рад этиб, Анқара ядро қуролларини тарқатмаслик ҳақидаги умумжаҳон Шартномасига қўшилганини қайд этди. Шунингдек, Туркия ҳукумати бошқа давлатларни ҳам ушбу Шартномага қўшилишга даъват этади.

КУБАДА АҲВОЛ ЧАТОҚ

Америка яҳудийлари Конгресси АҚШ Президенти Билл Клинтонни Кубага нисбатан бир неча йилдан бери қўлланиб келинаётган иқтисодий жазо чораларини бекор қилишга даъват этди. Яҳудийлар Конгресси раҳбари Жак Розен яқинда Кубага ташриф буюрган эди. Ташрифдан сўнг Жак Розен Кубага қарши жазоларни бекор қилиш таклифини илгари сурди. 10 йилдан бери давом этиб келаётган бу жазолар Кубанинг иқтисодий ва ижтимоий ҳаётини издан чиқарган, аҳоли турмуш даражасининг жуда пасайиб кетишига сабаб бўлган.

ТИНЧЛИК ЙЎЛИДА ЯНГИ ТАШАББУС

Араб давлатлари Лигаси Миср ва Франция Президентларининг Яқин Шарқда тинчлик ўрнатиш борасидаги музокаралар жараёнини қайта тиклаш ва давом эттириш мақсадида халқаро анжуман ўтказиш ҳақидаги ташаббусларини қўллаб-кувватлади. Лига Бош котиби Исмат Абдулмажиднинг баёнотига кўра, 22 араб мамлакати ушбу анжуман ўтказилишини ёқлаб овоз берган. Бу фикр Миср Президенти Ҳусни Муборакнинг Францияга ташрифи асносида Президент Жак Ширак билан бўлган музокаралари чоғида илгари сурилган эди.

ОДАМФУРУШЛАР

Хитой полициячилари Юннань вилоятида яширин равишда Таиланд, Мьянма, Лаос ва Жануби-Шарқий Осиёнинг бошқа давлатларига ёш қизларни жўнатиш билан шуғулланаётган йирик жиноий гуруҳни фош этдилар. Жиноятчилар Хитой, Сянган ва Таиланд фуқаролари бўлиб, улар шу йилнинг ўзидаёқ 18 ёшгача бўлган мингдан ортиқ қизларни хорижга сотиб юборишган.

ҲИНДИСТОНДА ЯНГИ ТЕЛЕКАНАЛ

Ҳиндистонда янги телеканал ташкил этилиш арафасида турибди. Ҳиндистон алоқа ҳамда телерадио масалалари вазири Сваражнинг баёнотига кўра, янги телеканал Би-Би-Си, Си-Эн-Эн каби хорижий оммавий ахборот воситаларига қарши қаратилган бўлади. Янги телеканалда Ҳиндистон ҳақидаги иғво хабарларга қарши кўрсатувлар намойиш этилади. Ҳиндистоннинг янги телеканали ташқи ишлар вазирлиги иштирокида ташкил этилади.

Жаҳон ахборот агентликлари хабарлари асосида

Касаба уюшма ҳаёти: халқаро ҳамкорлик

КУН ТАРТИБИДА—ИЖТИМОИЙ ШЕРИКЧИЛИК

Яқинда Бухоро вилояти касаба уюшмалари кенгашининг Давлатга тегишли бўлмаган «Нотижорат ташкилотларни мустаҳкамлаш ва ривожлантириш мақсадида ўзаро ҳамкорлик йўллари ва ижтимоий шерикчилик шаклларини излаб топиш» мавзуида давра суҳбати ўтказилди. Американинг «Каунтерпарт Консорциум» ташкилотлари ва «Евразия» жамғармаси жамоатчилик маорифи Тошкент маркази томонидан ташкил этилган бу муҳим тадбирда турли ташкилотлар ва уюшмалар, хайрия жамғармалари, касаба уюшмалари, давлат тузилмалари, хусусий бизнес ва оммавий ахборот воситаларининг вакиллари иштирок этдилар.

Давра суҳбати қатнашчилари Ўзбекистон шароитидан келиб чиққан ҳолда нотижорат, давлатга тегишли бўлмаган ташкилотларнинг жамиятимизда тутган ўрни ва роли ҳақида қизиқарли маълумотларга эга бўлдилар.

Давра суҳбати ташкилотчилари ва қатнашчилари ўз фикр-мулоҳазалари билан ўртоқлашдилар, кундалик ишдаги айрим тўсиқ ва муаммолар хусусида сўз юритдилар, ўз келажак режаларини гапириб бердилар. Ушбу муҳим тадбирнинг бевосита ташкилотчилари ҳиисобланган давлатга тегишли бўлмаган иккала нуфузли ташкилотга умид кўзи билан қараётганликларини, баъзи масалаларда мазкур ташкилотларнинг яқиндан ёрдамига қатъий ишонажакларини эътироф этдилар.

«Каунтерпарт Консорциум» вакили Дина Мухаммадиева давра суҳбати қатнашчилари ҳузурида сўзга чиқиб, ушбу ташкилот грантларини олиш шартлари билан таништирди.

- Бу грантлар биринчи навбатда аҳолининг эҳтиёжманд, кам таъминланган табақаларини ижтимоий ҳимоялаш, шунингдек, инсон ҳуқуқларини муҳофаза этишга қаратилиши кераклиги уқтирилди.

А. ИСТАМОВ,
«Ишонч» мухбири.

Раёсат йиғилишида

ИШНИ ЯХШИЛАШ ЮЗАСИДАН

Бу йил Тошкент вилояти металлургия ва машинасозлик саноати тармоғида олтита болаларни соғломлаштириш оромгоҳи, шу жумладан тўртта санаторий типидаги, иккита соғломлаштириш оромгоҳи мавсумда ўғил ва қизларни қабул қилиб олиши режалаштирилган. Жойларда оромгоҳларни таъмирлаш ва мавсумга тайёрлаш ишлари олиб борилмоқда.

Шу муносабат билан Тошкент вилояти металлургия ва машинасозлик саноати ходимлари касаба уюшмаси қўмитасининг раёсатида «Тармоқдаги болаларни соғломлаштириш оромгоҳларида болалар дам олишини ташкил этиш тўғрисида»ги масала муҳокама этилди. Олмалиқ кон-металлургия комбинати, Ўзбекистон ўтга чидамли ва қаттиқ қотишмали металлар комбинати, Ўрта Осиё рангли металлургия-энергия ҳамда «Ўзбеккимёмаш»ҳиссадорлик жамиятлари, Чирчиқ трансформатор заводи касаба уюшма қўмиталари ва хўжалик раҳбарларининг ахборотлари тингланди. Болаларни соғломлаштириш оромгоҳларини қисқа муддатларда мавсумга тахт қилиб қўйиш юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

Шунингдек, раёсатда вилоят «Металлургия ва машинасозлик саноати тармоқлари ходимлари касаба уюшмаси вилоят қўмитасида фуқаролар мурожаатлари билан ишлаш тартиби»,«Оила манфаатларини таъминлаш борасидаги 1998 йилда амалга ошириладиган чора-тадбирлари тўғрисида», болаларни соғломлаштириш оромгоҳлари сметасини тасдиқлаш, Санаторий-курортларга йўлланмаларни тақсимлаш режаси тўғрисидаги масалалар кўриб чиқилди ва бу борада ишларни яхшилаш юзасидан тегишли қарорлар ва тадбирлар қабул қилинди.

Б. СОЛИХОВ.

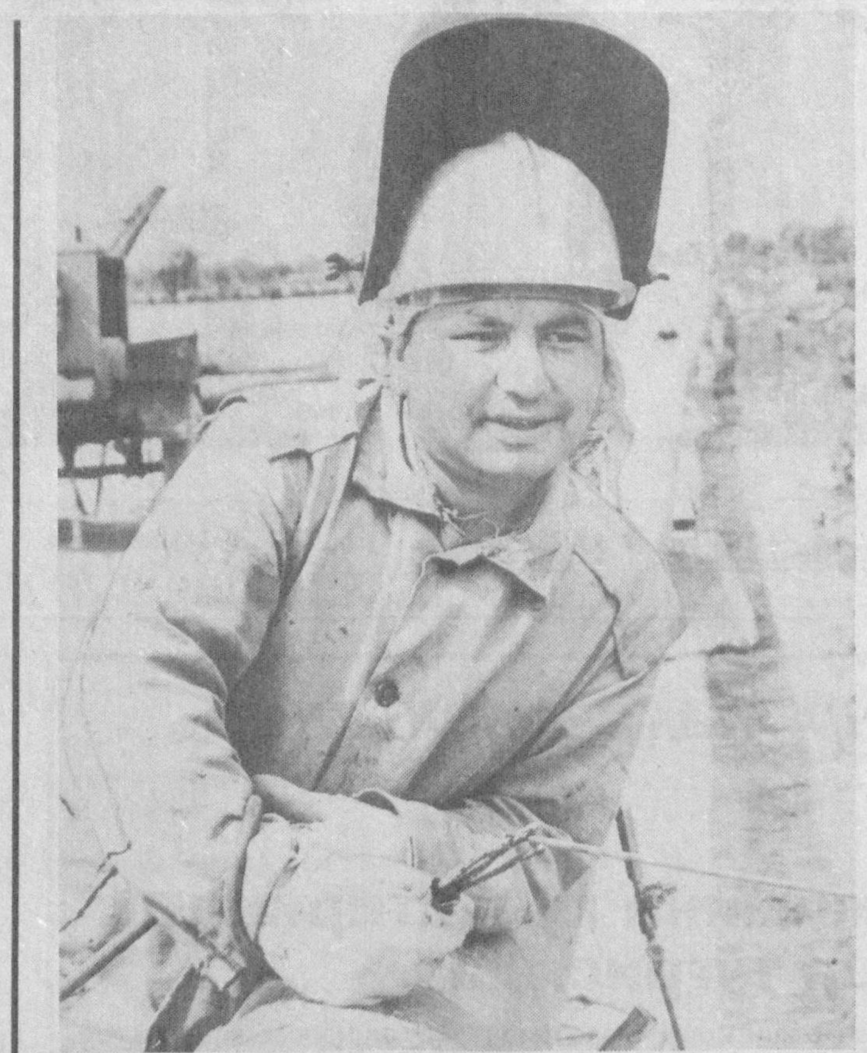

Фурқат тумани ҳокимлиги аҳоли турмуш шароитини яхшилаш, ичимлик суви ва табиий газ билан таъминлаш масалаларига алоҳида эътибор бериб келмоқда.

Аҳолини газ билан етарлича таъминлаш кун тартибидаги асосий масалалардан биридир. 7 км узунликдаги «Қўрғонча-Навбаҳор» халқасимон кўринишдаги газ-қувур трассаси ўтказилиши туфайли 45 минглик аҳоли газ билан тўлиқ таъминланиши кўзда тутилмоқда. Бу хайрли ишни «Ўзбекгаз» қурилиш трестининг ишчилари жадал суръатлар билан бажаришмоқда.

Суратда: моҳир пайвандчи Жўрақўзи Пўлатов.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

ЭНГ КАМ МИҚДОРГА КАМАЙТИРИЛДИ

(Давоми. Боши 1-бетда)

Биз оромгоҳ ҳузуридаги тиббий хизмат бўлимига кирамиз. Бу ерда 11 нафар тиббий хизмат-ходими хизмат қилишига мўлжалланган. Физиотерапия бўлинмаларида ўнга яқин муолажа ташкил этилади ва бунинг учун ҳамма шарт-шароитлар яратилган, қатор тиббий ускуналар кўрикдан ўтказилиб мавсумга шай қилиб қўйилган. Бу ерда ҳатто игна билан даволаш ҳам йўлга қўйилган. Мана беш мавсумки, шифокор-экстрасенс хизмати мавжуд. Бу йил тиш даволайдиган яна бир замонавий ускуна сотиб олинди.

«Эльбрус» уч навбатда ишлаб, ҳар навбатда 740 нафар ўғил-қиз даволанади ва ҳордиқ чиқаради. Ҳар йили экологик ноқулай ҳисобланган ҳудуд-Қорақалпоғистондан 500 нафарга яқин ёшлар бу ерда соғломлантирилади. Корхона Тошкент шаҳридаги 23-болалар уйини оталиққа олган. Ёзда ҳар навбатда 30-40 бола «Эльбрус»да ҳордиқ олади.

Корхона касаба уюшма қўмитасининг раиси Йўлчибой Раҳимжоновнинг айтишича бир йўлланманинг баҳоси 12 минг сўм туради. Ота-оналар унинг бор-йўғи 5 фоизини тўлайдилар.

Тошкент қишлоқ хўжалиги машинасозлиги ҳиссадорлик жамиятининг «Шарқ гули» болаларни соғломлаштириш оромгоҳи ташкил этилганига қарийб ўттиз йил бўлаяпти. Бу ерда болалар ҳордиғини ташкил этиш борасида бой тажриба тўпланган. Оромгоҳ 25 гектарлик боғ-роғлар қўйнида жойлашган. Неча минглаб мевали дарахтлар пишганида жаннатмакон бўлиб кетади. Йўлнинг икки четида солдатлардек тизилган ва кўкка бўй чўзган тераклар, турли манзарали дарахтлар оромгоҳга киришингиз билан эътиборингизни тортади.

- Очилиш мавсумини 13 июнга белгилаганмиз,-дейди оромгоҳ директори Ю. Юнусов,- таъмирлаш ишларини 1 июнгача тугатамиз. Оила йили муносабати билан 30 ўринли оилавий дам олиш бўлинмасини тайёрлаяпмиз, яъни ҳар навбатда 30 нафар она фарзандлари билан табиат қўйнида ҳордиқ чиқариб кетади.

Оромгоҳда иккита чўмилиш ҳавзаси, тўгарак хоналари мавжуд. Бу ерда айниқса ёш табиатшунослар тўгараги иши яхши ташкил этилади. Тўгарак раҳбари доривор ўсимликлар ҳақида машғулотлар олиб боради. Болалар ўзлари тоғу-далалардан шифобахш ўсимликларни териб келадилар ва фитобар ташкил этилади. Ошхонада эса доимо шифобахш ўсимликлар хилларидан дамламалар тайёр туради.

Оромгоҳда яхшигина жамғармага эга бўлган кутубхона бор. Ундан ташқари корхонанинг кутубхонасидан мавсумда турли-туман китоблар келтирилади. Китобхонлар кечалари ташкил этилади. Умуман бу ерда учрашувлар, кечалар, турли оммавий тадбирлар ўтказиш анъанага айланган.

Биз яна бир қатор болаларни соғломлаштириш оромгоҳларида бўлдик. Шуни ҳам таъкидлаш кераки, об-ҳавонинг ноқулай келганлиги сабабли айрим оромгоҳларда очиқ ҳавода таъмирлаш ишлари кечиккан. Лекин биз қаерга бормайлик таъмирлаш ишлари олиб борилаётганининг гувоҳи бўлдик.

Тошкент вилояти касаба уюшмалари кенгаши тасаррувида 22 оромгоҳ бўлиб, 21 тасини мавсумга очиш режалаштирилган. Уларда 12 минг нафардан зиёд ўғил-қизнинг ҳордиқ чиқариши мўлжалланган.

Тошкент шаҳар касаба уюшмалари кенгаши мавсумга тайёргарликни эрта бошлади. Тошкент шаҳар ҳокимияти ва шаҳар вилоят касаба уюшмалари кенгаши ҳузурида болалар ёзги дам олишини ташкил этишга тайёргарлик ва уни ўтказиш юзасидан комиссия ташкил этилган. Қатор тадбирлар ишлаб чиқилди ва уларнинг бажарилиши устидан назорат ўрнатилган.

Бу йил 46500 ўғил-қиз ҳордиғини ташкил этиш режалаштирилган. Болаларни ёзги ҳордиғини намунали ташкил этиш мақсадида таъминот юзасидан турли ташкилотлар билан шартномалар тузилди. Ҳозироқ бузилмайдиган озиқ-овқат маҳсулотларининг асосий қисми рўйхат бўйича жамғариб қўйилди. Шу билан бирга ҳокимият ёрдамида озиқ-овқат маҳсулотлари устига қўйиладиган фоизлар энг кам миқдорга камайтирилди.

Болаларни ёзги дам олишини яхши ташкил этиш мақсадида шаҳардаги қатор идоралар, корхоналар шу жумладан савдо, транспорт, маиший хизмат ташкилотлари бу ишга жалб этилмоқда.

Будир ПЎЛАТОВ

Меҳр-оқибат тимсоли

МЕҲР КЎЗДА

Гулистон шаҳар агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшма қўмитасида фахрийларни ижтимоий ҳимоялаш, улар ҳолидан хабар олиш анъанага айланиб қолган. Шу йилнинг ўтган даврида касаба уюшма ташкилотларида меҳнат қилиб, айни чоғда қарилик гаштини сураётган 30 нафар нуронийлар, кам таъминланган оилаларга меҳр-саховат кўрсатилди. Бу галги ташриф Олимжон Нишонов хонадонида бўлди. Олимжон ака касаба уюшма ташкилотларида узоқ йиллар хизмат қилди. Айни чоғда пенсионер. Ҳамкасблар ташрифи отахон хонадонини файзга тўлдирди. Меҳр кўзда, дейдилар. Шу кунидан буён азоб бериб келаётган оёқ оғриқларини ҳам унутди. Меҳнатлари зое кетмаганлигидан суюнди, кўнгиллари чароғон бўлди.

- Биз фахрийларимиз ҳолидан хабар олиб уларнинг кўнглини кўтариш билан чекланиб қолаётганимиз йўқ, - дейди касаба уюшма қўмитаси раиси Эргаш Бўриев. - Уларни безовта қилаётган муаммоларни ҳал қилишга ҳам ҳаракат қилаяпмиз.

«Баҳор» жамоа хўжалигида яшовчи Пўлат ака Йўлдошев ҳам ўз умрини касаба уюшма ташкилоти билан боғлаган. Аммо кейинги йилларда саломатлигини йўқотди. Оилада эса ўн нафар фарзанд бор. Битта нафақа нима бўларди. Пўлат ака ўйлай-ўйлай қўмита раиси Э.Бўриевга мурожаат қилди. У хўжалик ҳудудидаги ташландиқ боғни олиб берса оиласи билан эплай олишини билдирди. Бу гап раисга ҳам маъқул тушди. Талаб инобатга олинди. Йўлдошевлар оиласи астойдил меҳнат қилиб, боғни тартибга келтиришди. Мана икки йилдирки, боғда пишиб етилган, сархил мевалар, узумлар, болалар сиҳатгоҳларига етказиб берилмоқда ҳамда оилага катта иқтисодий фойда келтираётир.

- Бозор иқтисодиёти шароитида касаба уюшма ташкилоти ҳар жабҳада ташкилотчи, ташаббускор бўлмоғи шарт, - дейди биз билан суҳбатда Э.Бўриев.- Ташкилотимиз қошида кичик корхоналар очмоқчимиз. Ундан олинган фойдани касаба уюшмаси фахрийларини ижтимоий ҳимоялашга сарфлаймиз. Йил бошидан буён 4 нафар қарияларимизни саломатликларини тиклашлари учун санаторийларга бепул йўлланмалар бердик.

Дарвоқе, агросаноат мажмуи ходимлари Гулистон шаҳар қўмитаси одамлар ишончини оқлаш, улар меҳрини қозониши учун тинмай изланмоқда.

Н.ШАМСИЕВ,
«Ишонч» мухбири

Ижтимоий ҳимоя қирралари

ҒАМХЎРЛИКДАН ҒАМХЎРЛИКНИНГ ФАРҚИ БОР

Ўтиш даврида аҳолининг барча қатламлари ижтимоий ҳимояга муҳтождир. Шу жиҳатдан олганда қариялар, ногиронлар, ёш болали оилалар алоҳида ғамхўрлик кўрсатилиши зарур бўлган тоифа ҳисобланади. Аҳолининг мана шу қатламларига кўмак беришда Тайлоқ туманида амалга оширилаётган ишлар эътиборга лойиқ, десак янглишмаймиз.

Туман ижтимоий таъминот бўлимида нафақа оладиган салкам 13 минг киши ва мингга яқин ёш болали оила қайд этилган. Фақат 1997 йилнинг ўзида нафақа оладиган фуқаролар сони 898 кишига кўпайди.

- Бутун аҳолини, айниқса қариялар ва бошқа тоифадаги муҳтожларни ижтимоий ҳимоялашга республикамиз ҳукумати алоҳида эътибор бераётган вақтда биз ҳам шунга муносиб иш юритишга ҳаракат қилаяпмиз,- дейди туман ижтимоий таъминот бўлими мудири Матлуба Қурбонова,- энг аввало нафақа тўловларига доир фармон ва қарорлар бўйича аҳоли ўртасида тарғибот-тушунтириш ишларини олиб бораяпмиз. Нафақаларни тарқатиш юзасидан тумандаги 18та почта-алоқа бўлимлари билан яқин ҳамкорлик ўрнатилган. Пенсия тўловлари ўз вақтида ва бенуқсон амалга оширилишига эришдик. Бундан ташқари нафақахўрларга, уруш ногиронлари ва қатнашчиларига, «чернобилчи»ларга, байналмилалчи жангчиларга бир қатор ижтимоий хизматлар кўрсатилди. Ҳозир саккиз юздан зиёд киши турли имтиёзлардан фойдаланмоқда, 21 нафар якка-ёлғиз қариялар тегишли озиқ-овқат маҳсулотлари билан доимий таъминланаётир. Ҳокимият идоралари кўмагида 38 фуқаро шаҳар транспортидан текин фойдаланадиган бўлди. 34 нафар ногиронга тиш протезлари қўйдиришга кўмаклашилди. Кўпгина муҳтожларга жами 96,6 минг сўмлик дори-дармон бепул етказиб берилди. Ўтган йили муҳтож кишиларнинг 146 нафари бўлимимиз томонидан йўлланма олиб, саломатлигини тиклаб қайтди. Умуман, давлатимиз кўрсатаётган ғамхўрликдан ҳар бир нафақахўр, муҳтож фуқаро баҳраманд бўлишини мақсад қилиб қўйганмиз.

Туман ижтимоий таъминот бўлими ҳокимият билан биргаликда ногиронларга махсус эшитиш, ҳаракат қилиш, протез-ортопедия воситаларини, аравачалар етказиб бераяпти. Шунингдек, муҳтожларга, кам таъминланган оилаларга узлуксиз моддий ёрдам кўрсатилаяпти. 1997 йилда уч нафар уруш қатнашчисининг хонадонига бепул телефон ўтказилишига эришилди. Тўрт нафар ногирон бола ҳунар-техника билим юртларига ўқишга жойлаштирилди. Тумандаги «Давлатобод» жамоа хўжалигида яшовчи таркибида уч нафар ногирон бор оилага рангли телевизор совға қилинди. Оила йилида бу каби ғамхўрлик, ижтимоий ҳимоя тадбирлари махсус дастур асосида бажарилаяпти.

Энг муҳим жиҳатлардан бири бутун вилоятдаги сингари Тайлоқ туман ижтимоий таъминот бўлимида ҳам фуқароларга хизмат кўрсатиш кейинги вақтларда анча такомиллаштирилди. Масалан, илгари нафақа расмийлаштириш учун келган фуқаро бўлимнинг ўзида бир нечта эшикка кириб чиқиши, кўп вақт сарфлаши талаб этиларди. Эндиликда нафақа тайинлаш ва тўловни белгилашни расмийлаштириш жараёни анча соддалаштирилган. Бундан айниқса қариялар жуда миннатдор.

Фуқароларга хизмат кўрсатишни муттасил юксалтириб бориш қаторида туман ижтимоий таъминот бўлими раҳбарияти ходимлар иш шароитини ҳам яхшилашга интилмоқда. Хусусан, меҳнатни муҳофаза қилиш, қулайлик яратиш борасидаги ишлар эътиборга лойиқ. Мана шундай шартлар бўйича ўтказилган вилоят кўриги якунида ижтимоий таъминот бошқармаси бирлашган касаба уюшма қўмитаси Тайлоқ туман ижтимоий таъминот бўлимини ғолиб деб топди.

- Шунга қарамасдан, шароитни янада яхшилашимиз керак,- дейди туман бўлими мудири М. Қурбонова.- Туман ташкил бўлганда ўзимиз қурган бу бино ҳозирги даврда талабга жавоб бермай қолди. Хоналар анча тор, кутубхона, фуқаролар учун маслаҳатхоналар учун хона етишмайди. Шу боис қишлоқ фуқаролар йиғинлари билан ҳамкорликда махсус кўчма қабуллар ўтказаяпмиз. Натижада кўпгина масалалар жойида ҳал этилиб, шикоятлар кескин камайди. Биз учун муҳими Президентимиз белгилаётган имтиёзлар, ғамхўрлик тадбирлари шунга муҳтож бўлган ҳар бир фуқарога етиб бориши таъминланаяпти.

Р. ҚУРБОНОВ,
Ишонч» мухбири.

Журналист тафтиши

УЗУН АРҚОН ТОРТИЛГАНДА...

Саккиз йил давомида ёзилган шикоят хатларининг муаллифлари турли кишилар бўлса-да, негадир бошланиши бир хил. Саккиз йил давомида еттита раҳбар алмаштирилган хўжаликнинг саккизинчи раҳбари устидан қилинаётган шикоят тарзи ҳам яна ўша-ўша. Ўша сўзлар, ўша жумлалар...

«Қашқадарё вилояти Косон тумани «Гувалак» жамоа-ширкат хўжалигида 15 мингдан зиёд аҳоли яшайди. Аҳолининг асосий қисми хўжаликда ишлаб, кун кечиради. Бу хўжалик тумандагина эмас, вилоятда ҳам илғор хўжаликлардан бўлиб келган эди. 1997 йилда хўжалигимизга С.Йўлдошев раҳбар бўлиб келгандан сўнг, хўжалик жуда қолоқ, зарар берадиган...»

Овозига ҳамоҳанг ғинғиллаётган пашшаларни газета билан уриб ўлдираётган шикоятчининг ҳаракатларини кузатар эканман, ўз хаёлимдан ўзим сескандим. Бу шахс газета билан одам ўлдириш мумкин эканлигини ҳам яхши билади... Мана, ниҳоят у гапиришдан тўхтади. Энди нима дейиши, нима ҳақда гапиришини ёддан биламан. Ҳозир менга синовчан қараб, турмушимни, олажак қалам ҳақимни сўрайди ва... Йўқ, бунақаси кетмайди. Мен ёлланмайман.

ШИКОЯТЧИЛАР ДАСТИДАН ДОД

Гувалакликларни биламан, улар меҳмондўст, ҳамжиҳат, меҳнаткаш ва содда кишилар. Қарзга ботиб ётган хўжалик аъзоларига кимдир ҳаққингизни еб кетишаяпти, яхши раҳбар сизларни бу аҳволга солиб қўймас эди, у еб, сизлар қуруқ қолаяпсизлар, деса ишонишади, албатта. Шундан сўнг уларни ҳар томонга бошлаш мумкин. Шундай эмасми?

1

- Йўқ, ўғлим. Жуда унчалик ҳам эмас. Хўжалик аҳли ким ишлаб, ким ғаламислик қилаётганлигини яхши билишади. Суриштириб кўринг, яқинда бир гуруҳ меҳнаткашлар хўжалик ҳудудида нотинчлик уйғотаётганлар дастидан туман ва вилоят ҳокимлигига арз қилишибди. Жуда тўғри қилишибди. Ахир, бир-икки ғаламиснинг касрига текшир-текшир, ков-ковлар билан хўжалигимиз шаъни тўкилаяпти, даҳанаки жанглар бошланиб, меҳр-оқибат кўтарилаяпти, барака қочди.

Сиз меҳмон кўринасиз, шу боис хулоса чиқаришга шошилманг. Шикоят хатларини текширувчилар шикоят хатларига имзо чекувчиларнинг ҳар бири билан алоҳида танишганларида эди, уларнинг аксарияти нафақада, талаба, бекорчи, ҳатто ёш бола эканлигини билиб олишарди. Шунда асосий шикоятчилар ажралиб қоларди. Улар собиқ раҳбарлар, аниқроғи, ишидан урилган аламзадалар.

Мени Холлиев Давлат бобо дейишади. 73 ёшдаман. Шу хўжаликда 52 йил меҳнат қилдим. Табелчилик, бригадирлик ҳам қилганман. Ипак толали пахтадан 54 центнер, оқ пахтадан 48 центнергача ҳосил олганмиз. Маккажўхоридан 105 центнер ҳосил кўтарганман. Хўжалик раҳбарига келсак, у энди 8 ой ишлади. Ҳаракати ёмон эмас. Давлат режалари бажарилиб, юзи ёруғ бўлди. Кўзимизнинг ўнгида ўсган. Келганданоқ қишлоқни газлаштиришга киришувди. Икки ой ишламай уни текширишга тушиб кетишди.

Тумандан ҳам, вилоят ҳокимлигидан ҳам келишган. Ҳозир Тошкентдан ҳам тафтишчилар келишганмиш. Эҳтимол камчиликлари бордир, лекин, ҳозир камчилик қайси хўжаликда йўқ дейсиз...»

Дарҳақиқат, Давлат бобо айтганларидек, «Гувалак» жамоа-ширкат хўжалиги олти ойдан буён текширилади. Текширишлар натижасида шикоят қилувчилар ёзган фа-

2

ктлар тасдиқланмайди. Камчиликлар топилади, албатта, аммо бу камчиликлар ҳамма жойда ҳам етарли. Энг ёмони шундаки, тафтишлар оқибатида кўпчилик ишдан қолади, асаби бузилиб, меҳнатдан қўли совийди. Шу боис бўлса керак, «Ков-ков»дан безиб қолган хўжалик аъзолари туман ва вилоят ҳокимлигига арз қилишибди. Улар асосан икки кишидан: «Гувалак» жамоа-ширкат хўжалигининг собиқ раҳбари Холберди Норбоев ва «Қорабайир» жамоа-ширкат хўжалигининг собиқ директори Тожи Султоновлардан ранжиб ёзишган. Бу икки шахс дастидан «Гувалак» жамоа-ширкат хўжалигининг собиқ раҳбарлари Б.Умаров, М.Хуррамов, Я.Дусанов, К.Амиров, Н.Арабов, А.Холлиев ва Ш.Дониевлар ишни ташлаб кетишган ёки бўшатилганлар. Уларнинг ҳар бири ўзидан кейинги янги ва ёш раҳбарни ҳимоя қилишларини сўрашган одамлардан. Янги ва ёш раҳбарни текшириш ёки ҳимоя қилиш масаласи билан шуғулланадиганлар топилиши аниқ, лекин, шикоятчиларга айланиб қолишган собиқ раҳбарлар билан бирор киши шуғулланармикан. Улар раҳбарлик даврларида ишни дўндиришганми? Яхши ишлаган бўлишса, нега бўшатилганлар? Нега аламзадалар?

БИЗ ҲАМ КОВЛАБ КЎРАЙЛИК...

Архивдаман. Қоғозлар тахлами ичра маълумотлар, рақамлар, сирлар ва тақдирлар. Улар шундай тахланганки, гўё қўзғотиш мозийни уйғотишдек туюлади менга. Мана, бугунги шикоятчилар сардорларидан бири Тожи Султонов қачонлардир раҳбарлик қилган «Қорабайир» жамоа-ширкат хўжалигига тегишли маълумотлар ва ҳужжатлар. Косон туман ҳокимлигининг ҳужжатлар орасида сақланаётган 1993 йил 12 февраль куни қабул қилинган № 71/2 рақамли қарори эътиборимни тортиб, қоғоз титишдек зерикарли ишга иштиёқим ортди. Ҳужжатнинг мо-

3

ҳиятини билдирувчи парчани келтираман:

«Қорабайир» давлат хўжалигида чўчқалар орасида тарқалган касаллик туфайли йўқотилган вазн 99529 (тўқсон тўққиз минг беш юз йигирма тўққиз) кг. хўжалик балансидан чиқарилсин...

Ажабо, биргина ҳужжатда келтирилган 99529 кг вазн неча бош чўчқа бўлар экан? Жуда катта подадир... Чўчқалар подасини кўз олдимга келтириб, «Қорабайир» давлат хўжалиги қачонлардир вилоят миқёсида кўзга кўринарли ўринда турган, чорвачиликка ихтисослашган хўжаликлардан бири бўлганлигини эсладим. Хўжаликда йўқотилган бу қадар катта вазн ҳуқуқ-тарғибот идораларидаги ходимлар эътиборидан четда қолмаслигини ўйлаганимда янада қизиқроқ фактлар топишим мумкинлиги ҳақида ўйламаган эканман. Агар бу журналистнинг омади бўлса, бундай омад бошқа бирор касбдошимга кулиб боққани маъқул эди. Агар бу тақдирнинг марҳамати бўлса, бундай марҳаматнинг менга кераги бўлмаган. Ёзаяпману кайфиятим бузилаяпти. Ушбу мақола босилиб чиққандан сўнг душманларим кўпаяди. Мен эса ўзимга дўст қидираётгандим...

Шу ўринда яна бир ҳужжатдан парча:

«Мен «Қашқадарёгўшт» вилоят бошқармасининг бош тафтишчиси Эшмонов Раҳматулла ушбу кун Қашқадарё вилоят прокуратурасининг 1995 йил 2 августдаги 5-313 сонли алоқа хатига, ҳамда вилоят прокуратурасининг бош терговчиси адлия кичик маслаҳатчиси М.Жўраевнинг топшириғига асосан «Қорабайир» жамоа-ширкат хўжалигининг мансабдор ва ҳисобдор шахслари устидан олиб борилаётган тергов ҳаракатлари делосидаги бошланғич ва бухгалтерия дафтарларига асосан текширганимда қуйидагиларни аниқладим:

«Қорабайир» жамоа-ширкат хўжалиги раҳбарлари, зооветеринария ходимларининг ўз хизмат вазифаларига ўта совуққонлик билан қараганликлари, чўчқабоқарларнинг эътиборсизликлари оқибатида 1993 йилда 4615 бош, 42875 кг. тирик оғирликдаги ҳар хил ёш ва жинсдаги чўчқалар ҳаром ўл-

4

дирилган ва хўжаликка 1891352,77 сўм иқтисодий зарар келтирилган. Бундан ташқари, Косон туман ҳокимининг биринчи ўринбосари Н.Аллаёров томонидан имзоланган Косон туман ҳокимиятининг 1993 йил 12 февралдаги N71/2 сонли қарорига асосан деб, 99529 кг. баланс баҳосида 4389517,57 сўм бўлган чўчқа тирик вазни ҳам ҳеч қандай асоссиз ҳисобдан чиқариб юборилган. 1993 йилда хўжаликка келтирилган жаъми зарар 6280870,30 сўмни ташкил этади.

Бошланғич бухгалтерия ҳужжатлари бўйича 1994 йилда 923 бош 9245 кг. тирик вазндаги чўчқалар ҳаром ўлган. Бундан ташқари, хўжалик раҳбарлари ва мутахассислар ўзаро тил бириктириб, ҳеч қандай асоссиз юқори ташкилотларнинг рухсати бўлмасада, 1994 йилда 70829 кг. чўчқа тирик вазнини ўзбошимчалик билан ҳисобдан чиқариб юборганлар.

«Қорабайир» ширкат хўжалигида 1994 йил октябрь ойидан 1995 йил май ойига қадар (7 ой) синалган она чўчқалар ва синовдаги чўчқалардан бир бош ҳам чўчқа боласи даромад қилинмаган. Ваҳоланки, 1995 йил 25-31 майларда 6776 бош 0-2 гуруҳидаги чўчқа болалари саналган...

Чўчқачилик бригадалари бошлиқлари Ж.Назаров ҳисобидан 27706 кг, Г.Камолов ҳисобидан 59239 кг, Т.Тошпўлатов ҳисобидан 23011 кг, О. Ҳамроев ҳисобидан 27809 кг, Кокина Т. ҳисобидан 19285 кг, жаъми 157053 кг чўчқа тирик вазни етишмайди.

1995 йил 1-2 майларда 3153 бош чўчқалар камомади аниқланган ва ундириш учун ёзилган, лекин, тергов ҳаракатлари делосида 3153 бош чўчқаларни комбикормадан заҳарланиб ўлди, деб диагноз қўйилган чиқим ҳужжатлари мавжуд. Бу чиқим ҳужжатларининг ҳақиқийлигини текшириш учун «Қорабайир» жамоа-ширкат хўжалигининг бош ветврачи Ҳамроев Самаднинг «ҳаром ўлган чорва молларини ҳисобга олиш» дафтари очилиб, маълумотлар билан танишилганда қуйидагилар аниқланди:

Ветеринария қонун-қоидалари бўйича йил бошида «ҳаром ўлган чорва молларини ҳисобга

5

олиш» дафтари очилиб, йил давомида ҳаром ўлган чорва молларининг ўлган куни аниқ кўрсатилиши керак. «Қорабайир» жамоа-ширкат хўжалигининг бош ветврачи Ҳамроев Самад ветеринария қоидаларига хилоф равишда, қонунни бузиб, комбикормадан заҳарланиб ўлган 3115 бош ҳар хил ёшдаги чўчқаларни янги дафтар очиб, алоҳида қайд қилган. Шундан кўриниб турибдики, 3115 бош етишмаган чўчқаларни ҳаром ўлган деб, олдинги числo билан кейин ҳужжатлаштирган.

Ҳақиқатан ҳам 3115 бош чўчқа ҳаром ўлганида 1995 йил бошида очилиб, муҳрланган махсус журналга число бўйича қайд этиб борилган бўлур эди.

Ушбу хулосага тегишли далолатномалар 1995 йилда ҳаром ўлган чўчқалар рўйхати олинган иккала журнал ва тегишли ҳужжатлар рўйхат бўйича илова қилинади.

«Қашқадарёгўшт» вилоят бирлашмасининг
бош тафтишчиси Р.Эшмонов.
1995 йил. 7 август.

Тафтишчи томонидан прокуратура учун ёзилган бу ҳужжат ўнлаб кишиларни жиноий жавобгарликка тортиш учун сабаб бўла оларди, албатта. Чўчқакушлар қотилликда айбланмасалар-да, жазо олишлари муқаррар эди. Бироқ бундай бўлмаган...

Мазкур иш бўйича 1995 йил 23 май куни вилоят прокурорининг биринчи ўринбосари томонидан ЎзРЖКнинг 151-моддаси аломатлари билан жиноят иши қўзғатилган.

Дастлабки тергов ҳаракатлари давомида 1992 йил декабрь, 1993 йил январь ойларида 2895 бош 0-2, 2-4 группадаги чўчқалар ҳаром ўлиб кетганлиги ва 1995 йил январь ойида 0-2, 2-4 группадаги чўчқалардан 3536 бош яна ҳаром ўлганлиги аниқланган.

Бунда хўжаликнинг бош зоотехниги Собир Раҳимбердиев айбли деб топилиб, бу иш кўриш учун Косон район судида кўрилиб, 1995 йил 26 октябрь куни қўшимча терговга қайтарилган.

Косон районлараро прокуратурасининг терговчиси С.Саидов 1996 йил 29 февраль куни қўлга олиб, иш бўйича қўшимча терговни 1996 йил 8 апрель куни ЎзРЖКнинг 84-моддаси 2-қисми, 1-2 бандларига асо-

6

сан жиноят ишини тугатиш ҳақида қарор чиқарган.

Қашқадарё вилоят прокуратураси эса назорат тартибида ўрганиб чиқиб, бу қарорни бекор қилади ва қўшимча терговга қайтаради.

Чироқчи туман прокурорининг ўринбосари, адлия кичик маслаҳатчиси М. Жўраев томонидан тергов ҳаракатлари олиб борилганда ҳам деярли ҳеч нарса аниқланмайди ва 5-313 сонли жиноят иши тугатилсин. Раҳимбердиев Собирга нисбатан қўлланилган хулқ-атворда бўлиш ҳақидаги тилхат орқали очиқда қолдириш чораси бекор қилинсин дея қарор қилинади.

Мен бу ҳужжатлар билан танишган чоғимданоқ чўчқалар қабристонини тасаввур қилганман. Рости гап, Косон тумани ҳудудида шундай қабристонни суриштирдим ҳам. Айтишларича, бундай қабристонни қачонлардир прокуратура ходимлари ҳам қидиришган. «Қорабайир» жамоа-ширкат хўжалигининг ўша вақтдаги раҳбарлари чўчқалар қабристонини кўрсата олмаганлар. Аслида ҳам чўчқаларни ер ютмаган. Лекин уларни нима ёки кимлар ютганлиги ҳам аниқланмаган. Терговчилар учун тафтишчининг хулосаси ҳам, «Дунё» ҳиссадорлик жамияти хизматчиларининг асосли эътирозлари ҳам қизиқ бўлмаган. Жиноий иш ҳар сафар қўшимча тергов учун қайтарилганида, улар бу жиноий ишнинг сабаблари ва айбдорларини қидирмаганлар. Ўртада вилоят миқёсида кўринарли ўринда турган чўчқачилик хўжалиги талон-тарож бўлиб, тугатилган.

Бу ўринда биз чўчқа гўштининг бозордаги баҳосини эслатишимиз, рақамларни бир-бирига қўшишимиз, кўпайтиришимиз ва қанча пул бўлганлигини ёзишим ҳам мумкин эди. Лекин, бу иш ушбуни ўқиган ҳар бир кишининг қўлидан келишини ўйлаб ва мақсадимиз ёпиб юборилган жиноий ишни қайта очтириш бўлмаганлиги боис тийилдик.

Биз «Қорабайир» жамоа-ширкат хўжалигининг собиқ директори Тожи Султоновнинг ўтмиш фаолияти билан қизиқдик, холос. Заҳарланиб ўлган чўчқалар ва уларни еб заҳарланмаган одамлар ҳақидаги ҳужжатларни тасодифан топдик...

Истиқлол эпкини эсгандан буён бизлар мураккаб давр ҳодисаларини бошдан кечирдик. Кимдир йўқни бор қилган бўлса, кимдир борини ҳам йўқ қилди. Онгимизда

7

мулк ҳақида тушунча пайдо бўлганидан бошлаб талвасага тушиб қолганлар ҳам оз эмас. Уларни халқимизниг манфаати ҳам, Ватанимизнинг равнақи ҳам қизиқтирмайди. Улар ўзгалар ҳаққини еб, ғаламисликни ҳам ўзгалар қўли билан бажаришга одатланганлар.

Ушбу кунда ишидан урилиб, «сермаҳсул» шикоятчига айланган Тожи Султонов ва Холберди Норбоевларнинг мақсади жамиятнинг хатосини тузатиш эмаслигини шу ўтмишларидан парча келтириб, англатмоқчи бўлдик.

Улар хароб қилган хўжаликларнинг тикланиши йўлида ўзини ўтга уришга ҳам тайёр ёш раҳбарларни тушунишмайди. Уларнинг хато қилишларини кутишади. Имкон топилди дегунча уришади. Урганда ҳам ўзгалар қўли билан уришади. Тушларига мудом раҳбарлар хонасининг тўридаги хонкурсилари кириб, нотинчланадилар ва бу нотинчликни бошқаларга юқтиришни хоҳлайдилар. Улар ҳатто матбуотни ҳам кимнингдир курсисини тортиб олиш учун хизмат қилувчи восита деб биладилар. Ҳаром йиғилган давлатларидан арзимас чақа ташлаб, мухбирларни ёллашга ҳам уринишади. Бизлар ёлланмаймиз. Шифо топаётган басир кўзларига урилаётган нур оғриқли бўлишидан ташқари, ёқимли ҳам эканлигини сезамиз. Зиёни ўз қўлимиз билан тўсмаймиз!

Мухтор КОМИЛ,
журналист

ТАҲРИРИЯТДАН: Одатда раҳбар кишининг таҳририятга шикоят ёзиши жуда кам учрайдиган ҳодиса. «Гувалак» жамоа ширкат хўжалиги раиси Сергей Йўлдошев эса ёзишга қарор қилди. «Нафсилламрини айтганда, Ўзбекистонда Х.Норбоев, Т.Султоновлар шикоят ёзмаган ташкилот қолмади, ҳисоб. Фақат улар матбуотни негадир унутиб қўйишган, ёки ботинишолмаяпти. Шу боис уларнинг сўнгги мурожаат қилишлари мумкин бўлган Сизларга ўзимиз мурожаат қилиб, бўладиган ишнинг олдинроқ бўлгани яхши қабилида иш тутмоқдамиз», — дейди у.

Азиз газетхон! Ушбу хат юзасидан мухбиримизнинг хулосалари баёни билан танишдингиз. Энди асосий хулосани мутасадди идоралар чиқаришини кутамиз.

8

1998 йил — Оила йили

Одамийлик сабоқлари

ЯХШИ ОДАТ–ФАЗИЛАТ

Одат ва қилиқ бирон нарсани бажариш, одамлар орасида ўзини тута билиш услубидир. Шунинг учун яхши одат ва қилиқлар одоб маданиятининг муҳим белгиси ҳисобланади. Масалан, ҳеч кимга қулоқ солмасдан, бировга гап бермасдан сўзлаш, маҳмадоналик бўлса, овқатни очкўзларча ва чапиллатиб ейиш, оғзида таом билан гапириш баднафсликдир.

Шошиб-пишиб, поймапой ҳаракат қилиш, ҳовлиқиш, гердайиш, сохта сипогарчилик, ясама хатти-ҳаракат, сурбетлик, шилқимлик ва қўрслик — буларнинг ҳаммаси одобсизликдир. Атрофдагиларнинг ғашини келтирадиган ёки ўзини кулгили аҳволга солиб қўядиган — бурун кавлаш, бош қашиб гаплашиш, бегона кишининг нарсаларига тегиш, бирон нарсани қўлда эзиш ёки ўйнаб туриш каби одатлар фаросатсизликдир. Эснок келганда қайтариш, йўтал тутганда, акса урганда дастрўмол тутиш ва акса урган кишига эътибор бермаслик керак. Сўзлашганда суҳбатдошининг қўлини ушлаш ёки елкасига қўлини ташлаш, кийимидаги тугмасини ўйнаш ярамайди.

Кундалик ҳаётимизда айрим одатларни қилиқ деб атаймиз. Масалан, қўлни чўнтакка солиб юриш, тирноқни тишлаш, сақич чайнаб юриш, жамоат жойларида писта чақиш ва ҳоказолар ёмон қилиқ дейилади. Бундай кишилар қилиғини халқ «ёмоннинг бир қилиғи ортиқ» деб қоралайди. Доимо шундай беъмани қилиқлар билан дилозорлик қилиб юрганларга «Қилиғи совуқ», «Илондек совуқ», «Сўхтаси совуқ», «Шумғиздек лўп этиб ёндан чиқиб қолди» деган иборалар ишлатилади. Айрим қилиғи совуқ кишиларга нисбатан, «текканга тегиб, тегмаганга кесак отиб юради», деган ибора ишлатилади. Маълумки, текканга тегиш табиий нарса. Аммо тегмаган одамга тегиш ғайри-табиий қилиқдир. Шум табиатли, хира, шилқим, иғвогар кишиларга шу иборалар ишлатиб келинади. Чунки бундай кишилар ўтганнинг ўроғини, кетганнинг кетмонини олади.

Озодалик, бежирим кийиниш, шаҳдам қадам ташлаб юриш, равон нутқ, осойишталик билан гапириш, ўзини ҳар доим эркин ва вазмин тутиш ва бошқалар яхши одатлардир.

Стол ёнида ялпаймасдан, тирсакни столга қўйиб унга суянмасдан, столдан анча узоқлашмасдан ўтириш яхши одат. Пичоқ, вилка ва қошиқ ўрнида ишлатилмоғи шарт. Масалан, овқатни пичоққа санчиб ейиш ёки қошиқни туздонга солиб туз солиш ярашмаган қилиқ. Катта бўлак нонни тишлаб ейиш, узумни шингиллаб узиб олмасдан, доналаб узиб олиш, балиқ суяклари ва мева данакларини дастурхонга ташлаш ҳам ярашмаган қилиқ.

Турмушда учрайдиган ҳолатнинг барчаси учун тайёр қоидаларни топиш амри маҳол. Барча халқларда, элат ва миллатларда расми одат бўлиб қолган одоб — қоида ва нормалар борки, уларга риоя қилиш тарбия кўрган барча кишилар учун мажбурийдир. Қаерда бўлмасин ҳамма жойда ва ҳамма вақт — кишилар орасида, уларнинг назар-эътиборида юришимизни ёддан чиқармаслигимиз зарур. Атрофимиздагиларга ноқулай вазиятни туғдириб қўймаслигимиз, иззат ва обрўйимизни сақлашимиз, самимий ва ёқимтой бўлишимиз лозим.

Эҳтимол, айрим кишиларга, айниқса, ёшларга бу сўзлар кулгили туюлар. Ахир, улар қандай юриш-туриш, ўзини тута билишни билмайдилар дейсизми? Албатта биладилар. Аммо бу ерда гап чиройли юра билишга, қадди-қоматни, адл тутиб, чиройли тура билишга, чиройли гапира билишга ўрганиш, унга одатланиш устида бораётир. Кўплар бўлса, буларни билмайди. Масалан, юқорида айтганимиздек, баъзилар лапанглаб, қўл силтаб ёхуд елкасини чиқариб юрадилар, қўлларини чўнтакка солган ҳолда гапирадилар, стулда оёқларини чалиштириб ўтирадилар ва ҳоказо. Баъзи аёллар кишилар орасида ўзларига оро бериб пардоз-андоз қиладилар. Булар яхши одатлар эмас. Бундай кишиларнинг ҳимоячилари ҳам топиладилар. Улар «Ўрганиш», «Тарки одат — амри маҳол» дейдилар. Уларни бундай тарзда ҳимоя қилиш янада беюзликка ундайди.

Ўзини тута билиш, яхши одатларга амал қилиш тартиблари, одоб сақлашнинг хилма-хил қоидалари анча кўп. Шунинг учун — уларнинг ҳаммасини санаб чиқиш қийин ва бунга эҳтиёж ҳам йўқ. Бу ўринда шуни ёддан чиқармаслик кераккки, уларни амалга оширишда конкрет шароит, вақтни ҳисобга олиш зарур. Айрим шароитда одоб-қоидаларининг барчасини амалга ошириб бўлмайди. Масалан, далада ишлаётганларга уватларда, экин ёқаларида овқатланишга тўғри келади. Бу шароитда ресторанлардаги расм-одатни ташкил қилишни талаб этиш мумкин эмас. Аслида, ҳар бир киши овқатланиш талабларига ўз халқининг асрлар оша сайқал топиб келган ўзини тута билиш расм одатларига амал қилиб конкрет шароитни ҳисобга олиб риоя қилиши зарур.

Шуни айтиб ўтиш керакки, кўпгина кишилар одоб сақлаш қоидаларини жуда яхши биладилар, лекин уларни бажармайдилар ёки бажаришни эп кўрмайдилар. Унча мураккаб бўлмаган бу қоидаларни ўзлаштириб олиш қийин эмас, албатта. Қийинчилиги шундаки, бу одат-қоидаларни бажаришга кўникишда, уларни ўз табиатингга сингдириб юборишдадир. Бунинг учун озгина қатъият, ирода кучи керак, холос.

Ўзини тута билмайдиган, билишни ҳам истамайдиган кишилар атрофдагиларнинг асабига, ғашига тегади. Масалан, икки киши ўзаро гаплашиб турган бўлса, учинчи киши келиб, улар суҳбатига аралашса ёки, улар олдида безрайиб тураверса, бундай қилиқли одамга нисбатан «ошга пашша тушди», деган ибора ишлатилади. Бунинг устига у «кечирасизлар, мен сизларга ҳалақит бермадимми?» деб энсани қотиради. Бундай қилиқ шилқимликдир.

Инсонда одоб маданиятини тарбиялаш ўз мазмуни ва моҳиятига кўра яхши одатларни ўзлаштириш, ёмонларидан эса халос бўлиш демакдир.

Яхши одат бировларнинг кўрсатуви билан эмас, балки ўз истаги билан қилинса, ўша одат табиий бўлади. Ҳар бир киши бошқалар уни «одобли ахлоқли экан» дейишлари учунгина ҳаракат қилмаслиги керак. Одоб-ахлоқ нормаларининг характери, руҳиятига сингиб, одат тусига айланиб кетганда, у бу нормалардан ортиқ ҳаракат қила олмаслигини қалбдан ҳис қилгандагина ҳақиқий тарбияланган киши бўла олади.

Тарбияланган, одобли киши қаерда бўлмасин, нима қилмасин, у доимо ўзининг хатти-ҳаракатларида, одат ва қилиғида соддалик ва камтарлик, самимийлик ва беғуборлик, табиийлик ва мақсадга мувофиқликни намоён қилади.

Фозилжон ИСМОИЛОВ,
фалсафа фанлари доктори.

Компьютер — ҳар хонадонга

МУСТАҚИЛ ЎРГАНАЙ ДЕСАНГИЗ...

Жамиятимиз равнақи ва келажаги ўсиб келаётган ёш авлоднинг билим ва малакасига боғлиқ. Шу мақсадда мамлакатимизда қабул қилинган «Кадрлар тайёрлаш бўйича Миллий дастур» ҳамда «Таълим тўғрисида»ги Қонун замонавий илмларнинг бекиёс ривожида муҳим омил бўлиши шубҳасиз. Хусусан, таълим тизимини ислоҳ қилиш, ривожлантириш ва такомиллаштириш юртимизда давлат сиёсати даражасига кўтарилмоқда. Шундай экан, янгича, яъни ҳақиқий маънодаги мустақил ҳаёт кечириш учун аввало тафаккуримизни янгиламоғимиз ва дунёвий илмларни ўрганиб боришимиз зарур(Бу жараёнда ёш авлодга замонавий билимларни бериш, уларни компьютер техникасига буткул жалб этиш муҳим ўрин тутади.

«...Инсоният фақат мустақил ўрганиш туфайлигина тараққий этади» деб ёзган эди Г. Спенсер. Шундай экан, бизга улкан имкониятлар эшигини очувчи, ҳар соҳадаги ишимизни тез ва соз, аниқ ҳал этадиган компьютер техникасини мустақил ўрганишга ўзимизни чоғлашимиз зарур. Буни қандай амалга ошириш керак? Албатта махсус китоблар ёрдамида. «Виртех» Ўзбек — Россия — Америка Қўшма корхонаси томонидан чоп этган «IBM PC ШАХСИЙ КОМПЬЮТЕРДА ИШЛАШ» қўлланмаси шу жиҳатдан сизга энг яқин ёрдамчидир. Унда шахсий компьютернинг асосий қурилмалари, жараёнлар тизими, турли дастурлар билан ишлаш, матнларни таҳрир қилиш, файлларни архивлаш, вируслардан ҳимояланиш кўрсатмалари акс этган. Китобни ўқиш жараёнида бу ҳақдаги барча маълумотлардан огоҳ бўласиз.

Китобда компьютернинг қўшимча ва асосий қурилмалари, турли таҳрирлагичлар, дисклар билан ишлаш тартиблари ҳам келтирилган. Барча маълумотлар аниқ ва содда тилда, шунингдек расмлар ёрдамида акс эттирилгани учун ундан фойдаланаётган ўқувчидан махсус билим талаб этилмайди. «Шарқ концерни томонидан ўзбек тилида чоп этилган бу қўлланма ўқувчилар, талабалар, аспирантлар, турли соҳа эгалари ва умуман кенг оммага мўлжалланган. Аниқ дастур асосида яратилгани учун ҳам бу китобча сизнинг компьютерда ишлашни осонгина ўрганиб олишингизга имкон яратади.

«Дунёда илмдан ўзга нажот йўқ ва бўлмағай» деган эди Имом ал-Бухорий. миллатимизнинг маънавий қиёфаси биз эгаллайдиган билимлар, янги давр учун қилинаётган фидокорликлар ва амалга оширилажак улкан бунёдкорлик ишларимизда акс этади. Ёруғ келажакка фақат илм йўли билан борилади. Замонавий илмлар эса бугунги ёшлар учун айниқса зарур. Уйингизда жажжи компьютерингиз борми? У ҳолда тезгина у билан ишлашни ўрганиб олинг. Шундагина келажак сари ўзингизга йўл очган бўласиз. Бу учун эса «IBM шахсий компьютерида ишлаш» қўлланмаси — сизнинг хизматингизда. Қўлланмани барча савдо шахобчаларидан сотиб олишингиз мумкин.

Сайёра РАҲМОНҚУЛОВА,
физика-математика фанлари номзоди.

Болаларингиз билан бирга ўқинг!

Zafar Diyor

O'zbek bolalar adabiyotining ko'zga ko'ringan vakillaridan biri Zafar Diyordir. U 1912 yili Namangan viloyatining Chust tumanida tug'ildi. Uning 4 yasharligida ularning oilasi Toshkentga ko'chib kelishdi. Avval eski maktabda, so'ng sho'ro davrida bolalar uyida ta'lim oldi. 1927 yilda Narimonov nomli o'zbek Erlar bilim yurtiga o'qishga kirib, uni 1933 yilda a'lo baholarda tugatib o'sha yerda adabiyot muallimi bo'lib xizmat qildi. 1941 yilda esa Toshkent Davlat Pedagogika oliy bilimgohini tugatdi.

Uning ijodi garchi erta boshlangan bo'lsada jo'shqin, mazmundor she'rlari respublika matbuotlarida chop etila boshladi.

''Qo'shiqlar'' nomli ilk she'riy to'plami 1933 yilda nashr etildi. 1938 yilda ''Tantana'', 1939 yilda ''Che'rlar'', 1942 yilda ''Bizning qurolimiz'',''Bizning oila'', 1944 yilda ''Sovg'a'', she'riy majmualari bosilib chiqdi.

Ikkinchi jahon urushi yillarida ''Ona allasi'',''Qurol bering menga ham'',''Orzu'',''Timurchilar maktubi'',''Otam kelar yaqinda'',''Tabassum'',''To'qqizinchi may'' kabi she'rlari yoshlarni qahramonlik, vatanparvarlik ruhida tarbiyalashda muhim ahamiyatga ega.

U mohir shoir bo'lishi bilan birga bolalar dramaturgi ham edi. ''Baxtli yoshlik'',''Uch og'ayni'' p'esalarida do'stlik, birodarlik ardoqlanadi. Zafar Diyor 1946 yil 14 aprelda beyaqt vafot etdi.

Vafotidan so'ng ''Kichkina bog'bon haqida doston'' (1947),''Chaman'' (1948),''Gunafsha'' (1952), 1954 yilda ''Asarlar'', 1958 yilda ''Suv bilan suhbat'' kabi to'plam va saylanmalari nashr etildi.

Sadoqat FAYZIYEVA
tayyorladi.

«Ишонч» устахонаси

ИГНАДОН

1-расм 2-расм

Ушбу суратларда икки хил кўринишдаги игнадонларнинг намуналари кўрсатилган. 1 - расмда кўрсатилган игнадон ясси кўринишда бўлиб, икки бўлак газлама орасига паролон жойлаштириб тайёрланади. Бунинг учун расмда кўрсатилган андоза асосида жўжачанинг иккита умумий «тана»си газламадан қирқиб олинади. Бунда махсус гулли газламалардан ҳам фойдаланишингиз мумкин. Тана орасига паролонни жойлаштириб бўлгач, расмда кўрсатилгандек жўжанинг тожи, қанотлари, тумшуғи ва оёғини жой-жойига қўйиб, тикиб чиқасиз.

2 - расмда кўрсатилган жўжача-игнадон эса ҳажмдор бўлиб, оволсимон кўринишда қирқилган икки бўлак танадан тайёрланади. Орасига эса топахта тиқилади. Дастлаб, газламани тескари томони бир-бирининг устига қўйилади ва тумшуқ ҳамда тожининг чокка қўшилиб тикилишини ҳисобга олган ҳолда уни шаклнинг ичига қўйиб, четлари тикиб чиқилиб, дум қисми ўрнатиладиган жойи тикмасдан қолдирилади. Ана шу жойидан шаклни ўнгига ағдариш осон бўлади. Бунда жўжанинг тумшуғи ва тожиси ўйинчоқнинг ташқарисида бўлиб қолади. Энди жўжанинг оёғи картондан қирқиб олиниб, ана шу андоза асосида қизил газламадан устига қоплама тайёрланади ва тикиб чиқилади. Жўжанинг думини жойига ўрнатиб, чатиб қўйсангиз, игнадон тайёр бўлади. Ҳар иккала игнадонда ҳам қанотларини яхлит газлама бўлагидан қирқиб тикиб қўйишингиз мумкин.

Ҳошим ЭГАМОВ
расм муаллифники.

Оила даврасида

Бўз туманида эл-юрт ҳурматини қозонган ибратли оилалар жуда кўп. Турғунбой ҳожи Тўйчиевлар оиласи ҳам ана шундай пиру бадавлат оилалардан биридир. Оила бошлиғи Турғунбой ҳожи ўзининг бутун умрини ёшларни тарбиялашга бағишлади. Мактаб директори сифатида фаол иш олиб борди. Айни кунда Ўзбекистон халқ маорифи аълочиси, меҳрибон устознинг кўпдан-кўп шогирдлари бор. Турмуш ўртоғи Ўктамхон ая билан икки нафар қиз, етти нафар ўғилни вояга етказди. Улар ҳам ота-оналари каби меҳнатсевар бўлиб етишдилар. Оила йилининг бошланиши бу оила учун қувончли бошланди. Улар «Дамас» автомашинаси сотиб олдилар.

Суратда: Тўйчиевлар оиласи сайрга отланишмоқда.

Бахтиёр ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

Мамлакатлар: урф-одат ва анъаналар

НИКОҲ ШУНДАЙ ЎТАДИ

Покистонда ҳозирги никоҳ тўйлари қандай кечади? Бу савол кўпчиликни қизиқтирса керак.

Сизга айтсак, Покистонда оиладаги қиз болага бир меҳмон сифатида қарайдилар ва уни 11-15 ёшидаёқ бемалол эрга бериш мумкин, деб ҳисоблайдилар. Куёв танлаш эса ота-она ёки катта ёшдаги қариндошларнинггина вазифаси бўлиб, улар қизнинг тақдирини унинг болалик чоғларидаёқ белгилаб қўядилар.

Никоҳ аҳди қаерда-шаҳарда ёки қишлоқда ўтишидан қатъи назар, бу маросимда олиқ-солиқ масаласи ҳал этилади. Бунда «маҳр» ажратиш одати жуда муҳимдир. Чунончи, эрнинг меросидан хотинга тегишли бўлган пул миқдори тўй бўлмасдан олдин белгилаб қўйилади. Хотинга тегишли бу ҳисса дахлсиз бўлиб, у эр-хотин ажралишганида, эр вафот этганда ёки бошқа айрим ҳолларда хотинга берилади.

Тўйдан олдин никоҳ маросими ўтказилади. Келиннинг уйини бу маросимга келган меҳмонлар босиб кетади. Тўйхона гўё катта темир йўл вокзалининг шовқин-суронини эслатади.

Унашиш келин билан куёвнинг қўлига узук солишдан иборат бўлган оддий бир маросимдир. Куёв оиласи томонидан совға қилингани жўра деб аталувчи чиройли либос кийган келиннинг ўнг қўлига бўлажак қайнона кумуш билакузук тақиб қўяди. Етти нафар ёш қиз келинни чақмоқ қанд ва мурчнинг бир хили бўлган бетел дарахти барги билан меҳмон қиладилар, гулчамбарлар билан безатиб, кўнглини хуш қиладилар. Кечқурун келиннинг ота-онаси худди шундай маросимни куёвнинг уйида ўтказади. Шу билан никоҳ маросими тугайди.

Қаллиғининг уйига келган ва одатга кўра, шу пайтгача уни кўрмаган куёв, ниҳоят, қаллиғининг аксини ойнада кўришга муяссар бўлади. Бундан олдин келинни кўкларга кўтариб мақташ, куёвни эса масхаралаш маросими ўтказилади. Хуллас, куёвни роса калака қилишади. Шундан кейин бошқа хонага олиб кетишади.Бўйи етган қизлар келин кирган хонанинг эшиги олдида тўпланишиб, куёв келишини кутиб туришади. Чунки куёв ўз қаллиғининг ёнига киришдан олдин уларга пул улашиб чиқиши керак.

Никоҳлаш маросими оддийгина куёв билан қаллиқ икки гувоҳ ҳузурида эр-хотин бўлишга рози эканликларини уч марта айтишади. Шундан кейин бу ерда ҳозир бўлган қози ва бошқа меҳмонлар куёв-келиннинг ҳақига дуо қиладилар. Шу билан никоҳ маросими тугайди.

Энди меҳмондорчилик бошланади, ҳаммага мева ва ширинликлар тортилади.

Акбар АЛИЕВ
тайёрлади.

«Ишонч» тиббиётхонаси

ТАБИИЙ ДОРИХОНА

Туркиялик тиббиёт олимларининг фикрича, биз истеъмол қиладиган турп ажойиб шифобахш хусусиятларга эга. Уни ҳар куни еб туриш киши организмида касалликларга қарши курашувчанлик қобилиятини ошириш билан бирга, танада канцероген моддаларнинг, холестериннинг камайишига, юрак хасталиги ва қандли диабетни даволашда ижобий таъсир кўрсатади.

Бундан ташқари турп дўхтирларнинг аниқлашларича жигар ва сийдик йўлларидаги микробларни йўқ қилиб, милкни бақувват қиларкан. Турпни қачон ва қандай миқдорда еса ҳам бўлаверади буни аҳамияти йўқ.

ЖУН ТЎШАКНИНГ ХОСИЯТИ

Газетхонларимиздан бири бизга мактуб йўллаб чақалоғи тез-тез уйғониб, дам-бадам йиғлаши, бу ҳодисани қўшнисига айтса у хотин қўй терисидан тайёрланган тўшакчага ётқизиб кўринг, деб маслаҳат берганини айтиб, шу тўғрими деб сўраган.

Қадим-қадимдан қариялар (айниқса (қишлоқларда яшовчилар) қўй терисидан тикилган нимча кийиб юришни одат қилишган. Чала туғилган болаларни қўй терисидан тикилган махсус мослама ва ё қалпоқчага солиб катта қилиш ханузгача сақланиб қолган. Бу одатга баъзи даврларда бошқача кўз билан қараганлар ҳам бўлган, балки ҳозир ҳам бордир. Бироқ америкалик медик-олимларнинг ўн беш йиллик тажрибаларининг натижаси юқоридаги усулнинг нақадар фойдали эканлигини яна бир марта исботлади. Қўй терисидан тайёрланган тўшакчаларга ётқизилган чақалоқлар кам йиғлар, этларига эт тез қўшилар экан. Уларда аллергия содир бўлмади. Қўй терисидан тайёрланган тўшакларни ноёб хусусиятининг боиси унда бошқа ҳайвон терисидагидан ланолиннинг кўплигидадир.

Шунинг учун ҳам болалар шамоллаган ёки гайморит бўлганида уларни ана шундай пўстинларга ўрашган. Бундай тўшак уларда ётган бемор танасидаги намликнинг 33 фоизини сўриб олади, ҳолбуки, пахта — 8 фоизини олса, синтетика умуман сўриб олмайди. Бунинг устига ундаги намлик тез ҳавога кўтарилиб, тезда қурийди. Унинг яна бир хусусияти бод касали безовта қилганларни тинчлантиради, синган-чиққан, яраланган жойларни тезроқ битишига ёрдам беради.

ШАЙХ САЪДИЙ ЎГИТЛАРИДАН

Бир ҳакимдан сўрадилар:- Шижоат билан саховатдан қайси бири яхшироқдир?

Ҳаким деди:- Кимки саховатли, яъни сахий бўлса, шижоатга ўрин қолмайди. Сахий бўлишликнинг ўзи шижоатдир.

Баҳромгўр қабрига шундай ёзилган экан:
«Саховатли киши кучлироқ билаги зўрдан».

***

Яхшилар доимо пок йўлдан юрур,
Қўли калталарга кўп ёрдам қилур.
Улар яхшиликнинг бандаларидур,
Уларсиз бу ҳаёт беравнақ бўлур.

***

Қандай яхши айтмиш Иброҳим Адҳам:
Бойликка асло ҳирс қўйма, бўл Ҳотам.
Киши гар бойликка қўйсачи кўнгул,
Кейин кўнгил узиш бўлар кўп мушкул.

***

Хокдан яратмишдир худованди пок,
Камтаринлик ила бўлгин мисли пок.
Хасису молпараст ва саркаш бўлма,
Тупроқдандир жисминг, ўт-оташ бўлма.

***

Хушхулқ кишига қаттиқ гапирма,
Тинчлик истаса, жангга чақирма.

***

Гўдак ҳайдолмагай гар пашша қўнса,
Катта бўлганида қодирдир бунга.
Ёшлар шукур қилсин ёшлик замони,
Кекса қадрин билур кексайган они.

Уй бекаларига

Сут пишириладиган идишни совуқ сувга чайиб, кейин сут солиб олов устига қўйсангиз таги куймайди.

***

Пишаётган сутга бир чақмоқ қанд ташлаб юборсангиз, сут одатдагидан узоқроқ сақланади.

***

Ёғлиқ озиқ-овқат ва мойни полиэтилен халтачаларда сақлаш мумкин эмас, маҳсулот тез ҳидланиб, сифати бузилади.

***

Шўрвага солинган картошка эзилиб кетмасин десангиз, бир неча ерига вилка суқиб олинг.

***

Овқат шўр бўлиб қолса, 2-3 дона арчилган картошкани овқатга солиб қайнатинг. Картошкани пишишига яқин сузиб олсангиз, овқатнинг тузи расо бўлади.

***

Қайнатиб пиширилган гўшт мазали ва ширадор бўлсин десангиз, гўштни қайнаб турган сувга солинг.

***

Агар туздонга бир неча дона гуруч ташлаб қўйсангиз,туз доим қуруқ сақланади.

***

Жунли рўмолингизни куядан асрамоқчи бўлсангиз, банкага солиб,оғзини қопқоқ билан беркитиб қўйиш ҳам мумкин экан.

Яқин ўтмишда Андижон нари турсин, ҳатто Ўзбекистонни хорижда биладиганларни қидириб топиш амри маҳол эди. Эндиликда эса, нафақат республикамиз, балки Андижонни, мўъжазгина Асакани дунё танимоқда. МДҲ мамлакатлари, шарқу ғарб кўча ва йўлларида «ЎзДЭУавто» тамғаси урилган «Нексия», «Тико» ва «Дамас» русумли хушбичим замонавий енгил машиналарни учратиш мумкин.

Яқинда мамлакатимиз бўйлаб яна бир хушхабар таралди: Ўзбекистон автомобилсозлар халқаро ташкилотига аъзо бўлиб кирди!

Таъсирчан тарбия маскани

ЭЗГУЛИК МАҲАЛЛАДАН БОШЛАНАДИ

Ғуруримизга ғурур қўшадиган яна бир ҳақиқат шундан иборатки, мамлакатимизда изчил амалга оширилаётган ижтимоий-иқтисодий ислоҳотларнинг олдинги сафларида бугунги ёш авлод вакиллари бормоқдалар. Энг нозик электрон техникалардан тортиб мураккаб технологияларни, ҳар қандай замонавий иш услубларини йигит ва қизларимиз ҳеч иккиланмай, дадиллик билан эгаллашмоқда. Узбекистонлик ёшлар бугун нималарга қодир эканликларини Асака автомобилсозлик заводи мисолида кўриш мумкин.

Буларнинг ҳаммаси шубҳасиз, қарийб етти йил муқаддам қўлга киритган тарихий истиқлолимиз, уни ҳар жиҳатдан мустаҳкамлаш йўлида давлатимиз олиб бораётган изчил оқилона сиёсат меваси, натижаси. Ва, албатта ислоҳотларни амалга оширишда давлат ва ҳукуматимиз атрофига жипслашган жамоат ташкилотлари муштарак фаолиятлари эришилаётган катта-кичик ютуқларимимига асос бўлмоқда. Айниқса, кенг халқ оммасини ислоҳотларда фаол иштирок этишга сафарбар қилишда, биринчи навбатда навқирон авлод вакилларини истиқлолимизни муносиб ворислари этиб тарбиялашда мазкур ташкилотлар ишончли кучга айланган. Улар орасида ўзининг буюк анъаналарига, катта тарихий тажрибасига эга бўлган маҳаллалар алоҳида ўрин тутиши шубҳасиз. Чиндан ҳам Асака заводида ўз иқтидори, меҳнатга чанқоқлигию касб маҳорати билан танилган йигитларимиздан ёшларни тарбиялаб вояга етказишда, улар учун замонавий ва нуфузли иш ўринларини ташкил этишда маҳалла қўмиталари кўрсатаётган ғамхўрлик, катта ташкилотчилик фаолияти ўз самарасини беряпти.

Маҳалла қўмиталари ва улар оқсоқолларининг маҳаллий ҳокимиятлар, жойлардаги йирик корхоналар, ташкилот ва муассасалар билан, бошқа жамоат ташкилотлари — «Камолот» ёшлар жамғармаси, «Олтин мерос» жамғармаси, хотин-қизлар кенгашлари... билан ҳамкорликда олиб борилаётган ишлари туфайли турли мулкий шаклдаги қайта ишлаш корхоналари, хизмат кўрсатиш тармоқлари, гузарлар пайдо бўлмоқда ва кенг ривож топмоқда. Бундай маҳаллаларда ҳар бир оила, унинг аъзолари, айниқса, ёш йигит ва қизлар ҳамманингк ўз ўнгида, ким нима билан шуғулланаётгани, ўзига, оиласига ва жамиятга қанчалик наф келтираётганини оқсоқоллар ва фаоллар яхши билишади. Кам таъминланган ва ногиронлар ҳар томонлама — ҳам маҳалла қўмиталари, ҳам жойлардаги бой корхоналар, ташкилотлардан тегишли ёрдам олиб туришади.

Биргина Асака шаҳри, унинг атрофидаги туманларни оладиган бўлсак, кўп жиҳатдан ўша маҳаллалар ғайрати-ғамхўрлиги туфайли йигитлар ҳунарли бўлиш, Ватанга сидқидилдан хизмат қилиш иштиёқи билан заводга келишади. Уларнинг катта қисми Жанубий Корея автомобилсозлари ҳузурида иш ўрганиб, тажриба орттириб келдилар. Уз ишларига бўлган чинакам эътибор туфайли корхонада топширилган вазифаларини ҳайратланарли тарзда уддабуронлик билан адо этмоқдалар. Шуни айтиш жоизки, йигитларимизнинг иқтидори, қобилиятига ҳатто кореялик устозлари ҳам тан беришди. Бу йигитларнинг дунёқарашлари, ҳаётда ўзларини тутишлари ҳам ўзгача, ибратли дейиш мумкин. Узларига бўлган ишонч, қатъият шундоққина юзларидан барқ уриб туради. Ватанни улуғлаш, унга ўзини бахшида этиш, боқимандалик, ишёқмасликдан йироқлик — уларга хос фазилатдир.

Албатта, шундай инсонларни тарбиялаб вояга етказишда, юқорида таъкидлаганимиздек, маҳаллалар, улар оқсоқолларининг, аҳоли ўртасида улар олиб борган катта ташкилий-маърифий ишларнинг аҳамияти катта. Андижонда бўлганимизда уларнинг оз эмаслигини кўрдик. Айниқса, биз ҳикоя қилган автомобилсоз ёшлар истиқомат қилган шаҳар, унинг атрофидаги туманлардаги, Андижоннинг ўзидаги маҳалла қўмиталари бу борада кўпгина ижобий тажриба орттирганларининг гувоҳи бўлдик. Улар ҳақида ҳикоя қилиш кўп вақт ва жойни олган бўларди. Чунончи, «Бирлик», «Яхши», «Уйғуробод» ҳамда кўпқаватли уйлардан ташкил топган 6-маҳалла қўмиталари ўзига хос бой анъаналарга эга эканликлари бизни қувонтирди.

Жумладан, ҳали анча ёш бўлса-да, юртга бош бўлиб ҳурмат қозониб келаётган Турсунбой Дарвешов раис бўлган 6-маҳалла фаолиятига қисқача тўхталиш билан кифояланмоқчимиз. Кўп қаватли уйларда ҳатто бир подъездда яшаб бир-бирларини танимайди, деган гапларни кўп эшитганмиз. Бу ерда эса, аҳвол бутунлай бошқача дейиш мумкин. Бир уйда яшовчиларгина эмас, балки шу маҳаллада истиқомат қилувчиларнинг асосий кўпчилиги бир-бирини билади, бир-бирларининг турли оилавий маросимлари, тадбирларида иштирок этишади. Маҳалла оқсоқоли, фаоллар ўзларига тегишли ҳар бир хонадон аҳволидан яхши воқифлар. Ким қандай яшайди, қандай қадам босади, нималарга қодир-у, нимага муҳтожлигини вақтида аниқлашади. Маҳаллада яшайдиган турли миллат вакилларига бир оила фарзандларидай қаралади. Дарвоқе, ушбу ҳудудда истқомат қилаётган доғистон миллатига мансуб оиладаги нохушлик маҳалла фаолларини лоқайд қолдирмади. Оиладаги ногирон бўлиб қолган фарзандга ўзи ҳаракат қиладиган замонавий аравача олиб беришди, йигит ҳолидан хабар олиб туришади, уйини ҳам бепул таъмирлашди. Умуман маҳалла қўлида бундай оилалар рўйхати мавжуд. Айни пайтда қанча одам ишсизу, қайсиларига зудлик билан кўмаклашиш зарур — буларнинг ҳаммаси аниқ. Шунинг учун ҳам маҳалла обод, саранжом-саришта, аҳоли бир-бири билан аҳил-тотув. Кейинги пайтларда ташвиш туғдирадиган бирон йирик кўнгилсизлик юз бергани йўқ.

Юқоридагилар ҳақида ўйлар эканмиз, беихтиёр, қани энди ҳамма жойда шундай бўлса, деган фикр хаёлимизни банд этади. Афсуски, ҳамма маҳаллаларда аҳвол мақташга арзигулик деб бўлмайди.

Узоққа бормай, бир ҳолат ҳақида тўхталайлик. Мустақиллик миллий урф-одатларимизни қайтариб берди. Эътиқод, дин, сўз эркинлиги берилди. Янги масчитлар очиш, эскиларини таъмирлашдан асл мақсад нима эди. Буни ҳар бир тоза ниятли мўмин-мусулмон яхши билади. Афсуски, дин ниқоби остида, масчит воситасида ўзларининг қабиҳ ниятларини амалга оширишга уринаётганлар пайдо бўлди...

Намангандаги ваҳҳобийларнинг қилмишлари кўпчиликка маълум. Буни қарангки, Андижонда яна бир янги ҳаракат — акромийлар ҳаракати пайдо бўлибди. Буниси ким бўлдийкин дейишингиз табиий: эндигина 35 ёшларга кираётган Акром Йўлдошев 1992 йилдаёқ ваҳҳобийларга қўшилганлар жамоасини тузади. Лекин Намангандаги ваҳҳобийларни «танқид» қилган бўлиб, «биз бошқача йўлдан борамиз» деган шиор билан ишсизларни ўзига жалб этади, турлича тўдалар тузади. Уларга кўпинча қассоблар раҳбарлик қилади. Бу жамоага кирганлар йилига 50 минг сўмдан аъзолик бадали тўлаши керак экан. Улар ҳисобида иккита «Дамас», битта юк машинаси бор бўлган ва ҳоказо.

Акромийлар шу вақтгача бир қатор жиноятлар содир этиб улгурганлар. Улар оддий бир гуруҳ эмас, ўзига хос анча жиддий тайёргарлик ва мақсадга эга ташкилотга айланиб қолган бешта дастур, 12 та дарслик ҳам тайёрлаб тарқатишган. Улардан бири «Сирли» деб номланган. Шундай йўллар билан ўзларига 300 дан ортиқ аъзо тўплашган... Шу шаҳарнинг ўзида «Амирий» тахаллуси билан «халқа» номли яна бир тўда пайдо бўлган. Ва уни «биродарлик-амирлик» оқими деб аташган...

«Обод» деб ўта гўзал ном билан аталган маҳаллада янги қурилган катта масчит бор. У ерда йилига 400 қори «тайёрлаш» мўлжалланган экан. Норасмий йўл ва номатлуб ғоялар билан тайёрланиши назарда тутилган бу қорилар кимга ва нимага хизмат қилиши маҳалла аҳолиси-ю оқсоқолларини негадир қизиқтирмаган. Бундай «диний мактаб»ларга аксар ғўр ёшларни ағдариб олиш ҳолларига ёшларнинг «Камолот» вилоят, шаҳар жамғармалари ҳам томошабин бўлиб тураверишган.

Яна бир масала: истиқлолдан кейин минглаб ёшлар хорижларда ўқимоқда. Кўплар илмий, ижодий, тижорат ишлари билан четга чиқиш имкониятига эга бўлдилар. Ана шундай яхшиликдан ҳам ёмон ниятларда фойдаланаётганларга нима дейиш мумкин. Водийда уч минг одам гўё тижорат учун олти ойдан икки йилгача хорижга йўл олганча дом-дараксиз кетган. Кейинги маълумотларга қараганда, улардан кўпчилиги Покистон, Афғонистон ва Тожикистонда ваҳҳобийлар мактабларида махсус тайёргарликдан ўтаётир. Шу ўринда кишини яна бир масала ўйга толдиради: шунча одам нима мақсадда хорижга чиқиб кетаётгани ва шу қадар узоқ қолиб кетаётганидан наҳотки масъул идоралар хабарсиз бўлса?..

Хўш, юқоридаги ҳолатлар биринчи навбатда маҳалла жамоатчилиги, фаоллар ва оқсоқоллар назарида бўлиши керак эмасми? Албатта, улар назарида бўлиши шарт эди. Аввало, Президентимиз, ҳукуматимиз янги инсонни тарбиялашда маҳаллаларга алоҳида эътибор беришаётганининг туб моҳияти шунда эмасми?! «Фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органларининг қўллаб-қувватлаши тўғрисида»ги қонуннинг қабул қилиниши, «Маҳалла» хайрия жамғармасининг ташкил этилиши айниқса шу маҳаллаларнинг ҳуқуқий ва иқтисодий асосларини мустаҳкамлашга хизмат қилгани маълум.

Вилоятдаги маҳаллалар фаолиятини ўрганиш мавжуд имкониятлардан кенг фойдаланишда ҳали улар жуда кўп ишлашлари керак эканлигини кўрсатмоқда. Афтидан кўпчилик маҳалла оқсоқоллари ўз олдиларига қўйилган муҳим вазифа моҳиятини ҳануз тўла-тўкис тушуниб етмаган кўринадилар. Масалан, улар кўпроқ тўй-маърака, худойи, ифторлик каби оилавий тантана-маросимларга бошчилик қилиш, катта-катта оилавий тадбирлар ўтказиш билан ўралашиб қолишмоқда. Аниқ мақсадга йўналтирилган, жиддий ва изчил доимий фаолиятдан кўра «ҳайбаракаллачилик» кайфияти устун турган ҳоллар кўп. Яна бир тур маҳалла оқсоқоллари, фаоллар бировнинг кўнглига қаттиқ тегиш, ранжитишдан «қочиб», ҳаммага бирдай яхши кўринишни афзал кўрадилар. Албатта, бундай маҳаллаларда турли кўнгилсиз воқеалар рўй бериб туради, турли жиноятларга қўл урувчилар учрайди.

Хуллас, маҳалла ишида икир-чикир бўлмайди. Қайси бир йўналиш ёддан кўтарилса, ўша соҳада ўпирилиш бўлиши аниқ. Маҳалла аҳли ҳаёти ичига чуқур кириб бориш, ҳар бир хонадон, ҳар бир маҳалладош, маҳаллада ўсиб-улғаяётган ҳар бир ўғил-қиз мақсад сари интилишлари, орзу-ўйлари, рўзғор юритиш тарзлари, моддий-маънавий эҳтиёжларини аниқ билиш ва шу асосда аниқ мақсадли иш олиб бориш маҳалла оқсоқоллари, фаолларининг муҳим бурчидир. Энг муҳими, асрлар мобайнида шаклланган ижобий анъаналарни тиклаш, ривожлантириш билан бирга, баъзи бир ўз ҳаётини яшаб бўлган, бугунги воқелигимизга мос келмайдиган, тараққиётимизга тўсқинлик қиладиган урф-одатлар, удумларга барҳам беришдан зарур қатъият кўрсатиш керак бўлади. Айни пайтда хориждан кириб келаётган ва бизнинг ҳаётимизга ёт бўлган қусурлардан фуқароларни, айниқса, ёшларни асраб қолиш, уларни тўғри йўлга йўналтириш, зарур ҳолларда ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш ҳам маҳалла фаолларининг бевосита вазифаларидир.

Республика «Маҳалла» хайрия жамғармасининг бўлиб ўтган сўнгги ахборот-сайлов қурултойида шулар ҳақида жиддий фикр юритилди, маҳалла йиғинлари фаолиятини замон талаблари даражасига кўтаришда йўл қўйилаётган камчиликлар рўй-рост очиб ташланди. Маҳалла оқсоқоллари обрўсини янада кўтариш бўйича муҳим таклифлар киритилди. Энг асосийси — маҳалла йиғинлари ҳақидаги Президентимиз Фармонлари, ҳукумат қарорлари ва қонуний ҳужжатлар асосида улар ишини қайта қуриш, ўз-ўзини бошқаришнинг таъсирчан омилига айлантириш тадбирлари белгиланди. Эндиги вазифа — уларни астойдил амалга оширишни таъминлашдан иборат.

Акмал АКРОМОВ.

Кўзгудаги ўзимиз

ҚОШ ҚЎЯМАН ДЕБ...

Ўша куни бу аёл ишдан уйига қайтаётганди.

— Хола, соатингиз неча бўлди?

У ортига ўгирилди. Шапкасини пешонасига бостириб, нон тахланган аравачани ғилдиратиб кетаётган ўсмир ундан жавоб кутиб қараб турарди. Аёлнинг жаҳли чиқди. «Бу бола нега мени хола дейди? Наҳотки, ёши ўтган аёлга ўхшасам?» Беихтиёр кўйлаги ёқаларини тўғрилади. Сочларини қўли билан тароқлади. Қаддини тик тутди. Бола энди аёлга яқинроқ келиб, саволини такрорлади:

— Соатингизни айтворсангизчи, холажон?

Аёл соатига бир қараб олиб, вақтни айтди. Товуши зардалироқ чиқди. Бола буни сездию, «Хўп, раҳмат» деб шошганича жўнаб қолди.

Аёл тушкун бир алпозда бозор томонга юрди. Сабзи-пиёз олди. Кейин дўконга ўтди. Ширинликлар харид қилди. Дўкондан чиқаётиб... Девор бўйлаб қўндирилган тошойнада ўз аксини кўриб, тўхтаб қолди. Туфлиси чанг, кўйлак этаклари ғижим, юк тўла сумкаси оғирлигидан қадди сал эгилган. Соч турмаги ҳам ўрнидан силжиб, бир томонга оғиб кетибди. Эрталабки пардози ўчиб, юзларидаги чарчоқ изи янаям бўртиб кўринарди. «Шу аёл ўзимми?! наҳотки! Бояги боланинг мени хола дегани бежизга эмас экан-да!» Аёлнинг кўнгли чўкди. Сўнг ич-ичидан ўзига таскин берди. Ахир нима қилсин, кеча бошлиғи ҳаммани тўплаб, интизом бўшашиб кетаётганини гапирганди. Аксига олиб бугун у яна кеч уйғонди. Пардозиниям чала-чулпа қилди. Сочини шошиб турмаклади. Чой ҳам ичмасдан ишга жўнади. Идорада-чи? Иш чунонам қайнадики... Кеч бўлганиниям сезмасдан қолди. Сўнг бозорга ўтиши кераклигини эслади. Бўлмаса-ку, ҳар куни кўчага чиқиш олдидан ишхонадаги катта кўзгу ёнида пардозини янгилаб, сочини тараб олардия... Бугун шунга ҳам вақтини қизғонди.

Худди шу пайт унинг ёнгинасида бир аёл тўхтаб, кимнидир кута бошлади. Фаранг атирининг хушбўй ҳиди анқиб кетди. Аёл беихтиёр унга ҳавас билан тикилиб қолди. Инглизча фасонда қирқилган сочи, янги урфдаги кийимлари бежирим туфлиси ўзига шундай ярашгандики... «Шу аёлнинг ҳам ёши меникича бўлса керак, — деб ўйлай бошлади беихтиёр. — Лекин кўриниши мендан ёш. Мен бўлсам ҳамма вақт уй-жой деб югурганим югурган. Рўзғорга вақт топаману, ўзимга келганда... Йўқ, йўқ, мен бу аҳволда юраверсам, ҳадемай чиндан ҳам хола бўламан-қоламан. Ўзимни асрамоғим учун нимадир қилишим зарур! Хўш, манови аёлдан қаерим кам?!»

У бир тўхтамга келгандек рўпарадаги сартарошхона томон юрди. Бахтига мижозлар ҳам кам экан. У тирноқларини текислатиб, маникюр қилдирди. Қош-киприкларини бўятди. аммо сочга келганда... негадир иккиланди: «Дадаси нима деркин?» Сўнг хўрлиги келиб ўйлади: «Э, унга нима? Эрта кетадилар, кеч келадилар. Рўзғорнинг ташвиши буткул ўз зиммамда. У кишини ўзи хон, кўланкаси майдон... Яна ён-верларидан чиройли аёллар ўтиб қолса борми! Хўш, қарамайдими? албатта қарайди-да! Демак мен ҳам чиройли бўлиб юрмоғим керак!»

— Сочингизни турмаклаб қўяйми? — деди сартарош аёл унга яқин келиб.

— Менми? Мен сочимни қирқтираман!

Сартарош аввалига ажабланди. Сўнг бу сингари ҳолатларга кўп марта келгани учунми, дарҳол қайчисини қўлига олди...

Эшикни эри очди. Унга гина аралаш қараб қўйди. Бироз ўтиб буткул тўнини тескари кийди. Овқатгаям чиқмади. Бунинг устига бижилдоқ қизалоғи «Ойижон узун сочингизни қаёққа ташлаб келдингиз?» деб қайта-қайта сўрайверди. «Ўғлим сизнинг сочларингизга ошиқ бўлиб уйланувди, бекор иш қипсизда» дея гап билан узиб олди қайнонаси эрталаб.

— Ёшинг ўтганда соч қирқтирибсан, нима бировни яхши кўриб қолдингми, — деди ҳамхона аёл у иш столига ўтириши биланоқ.

Ҳаммасидан шу гап ўтиб тушди. Ҳамкасбига бир-икки аччиқ гап айтмоқчи бўлди-ю, лекин индамади. «Бошқалар нима деб ўйлашаётганкин-а?» деган ўй ўтди хаёлидан. Эртага овсини қиз чиқаради. индинига маҳаллада йиғин. У ердаги аёллар энди бу ҳақда нималарни тўқиб-бичишаркин?!

Болалигида бир феъли бор эди. Бирор хато қилиб қўйса, дарров «Қошкийди, ҳаммаси қайтадан бошланса, энди сираям бундай қилмаган бўлардим?» деб ўйлайверарди. Ҳозир ҳам негадир шундай хаёлга борди. Лекин, энди ҳеч нарсани қайтариб бўлмаслигини билиб турарди. «Қош қўяман деб кўз чиқардим шекилли...» Алами баттар ортди. Нохуш бир кайфиятда ишдан чиқиб, уйига йўл олди.

— Хола, соатингизни айтворинг!

Шахт билан орқасига ўгирилди. Кечаги йигитча. У аёлнинг ғазаб тўлган кўзларига боқдию, саволига жавоб ҳам кутмай аравачасини ҳайдаб жўнаб қолди. «Тавба, бу бола кўзига кўринган аёлни хола дейди шекилли. Мен бўлсам, шу боланинг гапидан кейин... Ўйламай қилинган иш, бошга келтирар ташвиш, бўлдику!» Аёл шу топда ўзини ёмон кўриб кетди. Сўнг хаёлга ботди: «Дадаси бугун мен билан гаплашармикин? Ёки кечагидай хўмрайиб бир сўз демасдан ўтираверармикин? Лекин, қачонгача? Қачонгача...» аёлни кўпроқ шу нарса ташвишга соларди.

Гулчеҳра ЖАМИЛОВА.

МАРКАЗИЙ ОСИЁ ЯНГИЛИКЛАРИ

Марказий Осиёнинг йирик кўли бўлган Иссиққўлга қуйиладиган дарёга заҳарли модда юкланган машина ағанаб кетиши оқибатида икки тоннага яқин ционли натрий моддаси сувга тўкилиб кетганлиги натижасида олинган хабарларга қараганда 16 киши касалхонага тушган, 118 киши аҳволи оғирлашганини билдирган. Соғлиқни сақлаш вазири Қ. Мамбетовнинг айтишича, 9 сигир ва бир от ўлган. Бир ҳафта ўтган бўлса ҳам бундай ҳолат одамларда рўй бермаган. Вазир мухбирлар билан учрашувда кўлнинг сувидан ичиб кўрсатган. Мухбирларни у билан бирга чўмилишга даъват этган.

***

Иссиққўлга заҳарли модда тўкилиб кетганлиги оқибатида республика иқтисоди сезиларли иқтисодий зарар кўрадиганга ўхшайди. Гап шундаки, шу воқеа устидан кўтарилган шов-шувлар сабабли хорижий давлатлардан келиб дам оладиганларнинг кўплари тузилган шартномаларни бекор қилишаяпти. Шу боисдан ҳам табиатни ҳимоя қилиш вазири Қ. Бакимбаев заҳарли моддани ташишда маъсулиятсизликка йўл қўйган Канадага қарашли компанияни судга беришга чақирган.

***

Узилган алоқаларни тиклаш, уларни янги шаклда йўлга қўйиш мақсадида МДҲ мамлакатларининг ижрочи котиби Б. Березовский Марказий Осиё республикалари бўйлаб сафар қилмоқда. У Бишкекда бўлиб, республика раҳбарлари билан учрашди. Бугун у Душанбега йўл олади.

***

Тожикистон миллий яраш комисиясининг раиси Саид Абдулло Нурий БМТ ва саккизта кафил давлатларга мурожаат қилиб республика Олий Мажлисиининг диний партиялар фаолиятини таъқиқлашга қаратилган қарорини кўриб чиқишларини сўраган. Бу қарор унинг гапига қараганда, ўтган йили эришилган келишувга зид эканлигини, бўлажак сайловларда диний партияларни қатнаштирмасликка қаратилганини айтган.

***

Туркманистон Президенти С. Ниёзов чет эллик дипломатлар билан учрашувда Туркманистон ва Эрон муносабатларига ижобий баҳо берган. Эроннинг Туркман нефти учун яқинда республика банкига туширган 4 млн. долларн иқтисодни кўтаришга ёрдам беришини, бундан ташқари Эрон нефтни Россияга қараганда тоннасига ўн доллар ошиқча ҳақ тўлаётганини айтган.

Маданият янгиликлари

Бугунги кунда қадимий ҳунармандчилик санъатининг бой анъаналарини изчил давом эттириб, уни янги мазмун ва шакл билан бойитиб, ривожланишига ўзининг салмоқли ҳиссасини қўшиб келаётган тошкентлик талантли наққош усталардан бири Раҳматулла Орифжоновдир. Раҳматулла Орифжонов сапол ва чинни буюмларга бадиий безак беришда ўз тажрибаларини шогирдларига ўргатиб, ноёб санъат сирларидан сабоқ бермоқда.

Суратда: Наққош усто Р. ОРИФЖОНОВ шогирдлари Р. РАҲИМОВА ва Н. ҲАКИМОВЛАР билан.

Р.БОЙТУЛЛАЕВ олган сурат.

ТУРКИЙ ХАЛҚЛАРНИНГ ОЛТИН МЕРОСИ

«Алпомиш» достонининг 1000 йиллиги олдидан Қорақалпоғистон ўқув юртларида, меҳнат жамоаларида пухта тайёргарликлар кўрилмоқда. Жойларда адабий кечалар, китобхонлар анжуманлари, таниқли сўз усталари билан учрашувлар бўлиб ўтмоқда. Шундай тадбирлардан бири Нукус шаҳридаги 9-мактабда бўлиб ўтди.

- Ўқувчилар ва муаллимлар олдида Ўзбекистон халқ ёзувчиси, Қорақалпоғистон Республикаси Ёзувчилар уюшмаси раиси Т. Қаипберганов, шоир Н.Аметов, адабиётшунос А.Муртазоевлар асрлар бўйи севиб, севилиб ўқиб келинаётган достоннинг умуминсоний ғоялари, бадиий хусусиятлари хусусида сўз юритдилар. Шунингдек, «Алпомиш»нинг қаҳрамонлик, элпарварлик, меҳру-садоқат, ватанга муҳаббат ва бошқа фазилатлари, ёш авлодни тарбиялаш борасидаги роли хусусида ҳам атрофлича фикрлашиб олинди.

Тадбир сўнгида ўқувчилар талқинида достондан парчалар асосида қизиқарли саҳна томошалари намойиш этилди.

Абду РАҲМОН,
«Ишонч» мухбири.

АБДУЛМУРОД БАХШИ ҒОЛИБ

Қарши шаҳридаги маданият ва истироҳат боғида ёш бахши шоирларнинг «Алпомиш» достонининг 1000 йиллигига бағишланган Республика кўрик танлови якунланди. Бу кўрик танловда Қорақалпоғистон Республикаси ва Республикамиз вилоятларидан ташриф буюрган 40 га яқин истеъдодли, ёш бахши шоирлар иштирок этдилар. «Улуғбек номидаги истеъдодли ёшларни қўллаб-қувватлаш Республика жамғармаси, Ўзбекистон Фанлар Академияси адабиёт институти ва Қашқадарё вилояти ҳокимлиги билан ҳамкорликда ташкил этилган бу кўрик танлов чин маънода ҳақиқий санъат байрамига айланди ва бу ерга ташриф буюрган каттаю кичикка завқ бағишлади. Танловда қашқадарёлик Абдулмурод бахши Раҳимов биринчи ўринни эгаллади. У бахшичилик мактабига самарали ҳисса қўшган таниқли бахши шоир, марҳум Қодирбахши Раҳимовнинг фарзандидир.

Н. ЮСУПОВА.

УЧРАШУВ

Бухоро шаҳридаги «Бухоро» кино-театрида атоқли ўзбек адиби Абдулла Қодирий асари асосида яратилган янги «Ўтган кунлар» бадиий фильми ижодкорлари билан томошабинлар учрашуви ўтказилди. Кино мухлислари мазкур фильмдаги Отабек роли ижрочиси Беҳзод Абдукаримов, Халқ артисти, Давлат мукофоти лауреати Ёқуб Аҳмедов, таниқли кинорежиссёр Мэлс Абзалов, машҳур кинооператор Ҳотам Файзиев, «Ўзбеккино» давлат акционерлик компанияси раиси Темурмалик Юнусов, «Ўтган кунлар» фильмидаги Зайнаб роли ижрочиси Лола Элтоева билан учрашдилар.

А.ИСТАМОВ

Спорт • Спорт • Спорт •

ГРАН-ПРИ–ЎЗБЕКИСТОНЛИКЛАРДА

Тошкентдаги «Юнусобод» теннис мажмуида эркин ва юнон-рум кураши бўйича «Мустақиллик кубоги учун» 2 - халқаро турнир бўлиб ўтди. Унда Туркия, Эрон, АҚШ, Грузия, Россия, Беларусь, Қирғизистон, Қозоғистон каби жами 14 мамлакатдан келган 184 спортчи бел олишди.

Эркин кураш беллашувларида Адҳам Очилов (54кг), Сагит Катиновасов (85), Георгий Қуйсинов (130кг)лар шоҳсупанинг энг юқори поғонасини забт этган бўлсалар, Вадим Фраев(97) кумуш, Рамиль Исломов (58), Моис Ибодов (54)лар бронза медалларига сазовор бўлдилар. Юнон-рум кураши бўйича ҳам вакилларимиз қўша-қўша медалларни қўлга киритдилар. Уз вазнларида Дилшод Орипов (54кг) Шермуҳаммад Қўзиев (130)лар барча рақибларини ортда қолдирган бўлсалар Алик Степанян (58), Баҳодир Қурбонов (63), Григорий Пуляев (69), Юрий Витт (76), Зафар Очилов (85) кумуш, Шамсиддин Худойбердиев (54), Аслиддин Худойбердиев (58), Сергей Красильников (85), Исомжон Кенжаев (97), Шуҳрат Саъдиевлар (130) бронза медаллар билан тақдирланишди. Шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, Эрон, Россия, Қозоғистонлик спортчилар ҳам ўз маҳоратлари билан барчанинг олқишига сазовор бўлишди.

Умумжамоа ҳисобида Ўзбекистон терма жамоаси Олимпиада ғолиблари, Жаҳон, Европа ва Осиё чемпионлари қатнашган нуфузли турнирда 5 та олтин медаллардан ташқари 6 та кумуш ва 7 та бронза медаллари соҳиби бўлиб, норасмий жамоа ҳисобида Гран-При Мусобақаларининг ғолиби бўлдилар.

Ушбу турнир иштирокчиларининг аксарияти келаси йил мамлакатимизга икки марта келишади. 1997 йил Гран-При мусобақаларидан ташқари пойтахтимизда илк бора Осиё чемпионати ҳам ўтказилади.

Донйёр ЮСУПОВ.

“ПТС” ФИРМАСИ

ҚУЙИДАГИЛАРНИ СОТАДИ:
САУНАЛАР УЧУН МАХСУС ДАВОЛАШ ЭЛЕКТР УСКУНАЛАРИ;
КИЧИК НОНВОЙХОНАЛАР (4 хилдаги: 160. 80, 32 ВА 8 буханка нон пишириш қувватига эга);
ЭЛЕКТР КАЛОРИФЕРЛАР — ИСИТГИЧЛАР;
ХАМИР ҚОРГИЧЛАР;
ДУДЛАШ ВА ҚУРИТИШ ҚУРИЛМАЛАРИ;
ДИСТИЛЛЯТОРЛАР;
САНОАТ ЭЛЕКТР ПЛИТАЛАРИ.

Мурожаат учун манзил: Тошкент шаҳри С.Раҳимов метро бекати.
Тел: (3712) 79-14-29, 79-38-54.

Ўзбекистон таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Марказий қўмитаси Самарқанд давлат университети талабалар касаба уюшмаси қўмитасининг раиси, Марказий қўмита ва республика касаба уюшмалари Федерацияси Кенгашининг аъзоси Ш.Ҳамроеванга онаси

Муҳтарам аянинг

вафоти билан унга ва оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор этади.

ИШОНЧ — Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси нашри

Бош муҳаррир ўринбосари: Чори ЛАТИПОВ

Бош муҳаррир қабулхонаси-56-25-36
Бош муҳаррир ўринбосари-56-52-89
Масъул котиб - 56-52-78
БЎЛИМЛАР:
Касаба уюшмалари ва иқтисодиёт-56-82-79. Ахборот ва спорт-56-87-63. Маънавият ва маданият - 56-82-79. Хатлар, оммавий ишлар ва мухбирлар билан ишлаш - 56-85-43. Тижорат ва ҳуқуқ -56-85-66.
ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ:
Жиззахда - 3-83-01. Наманганда - 6-22-10. Самарқандда - 35-64-24. Фарғонада - 24-58-43. Урганчда - 6-03-40. Қаршида - 5-33-71.

Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган.
Сотувда эркин нархда.
Манзилимиз: 700165, Тошкент шаҳри, «Бухоро» (собиқ «Правда Востока») кўчаси, 24-уй.
Нашр кўрсаткичи; 133; 134
Газетага 1994 йил 14 январда Ўзбекистон Давлат Матбуот қўмитаси томонидан 5 рақамли гувоҳнома берилган. IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Офсет усулида босилди. Бичими А-2. Ҳажми 2 босма табоқ

«Шарқ» нашриёт—матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41—уй.
Босишга топшириш вақти — 21.00
Топширилди 22.00

Буюртма Г— 028. Нусхаси — 20.798. Масъул навбатчи: Улуғбек ҚОЗОҚОВ 1 2 3 4 5 6